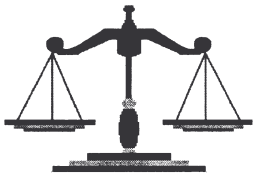
بسم الله الرحمن الرحيم

وەقایعی کوردستان

رۆژنامەی ڕەسمیی حکومەتی هەرێمی کوردستانە / وەزارەتی داد دەری دەکات

ژمارە (٦٤) ساڵی شەشەم ٢٠٠٧/٣/١ ی زایینی (١٠) ی ڕەشەمێ ٢٧٠٦ ی کوردی (١١) ی سەفەر ١٤٢٨ ی کۆچی

64

لەم ژمارەیەدا :

* یاسای ژمارە (٦) ی ساڵی ٢٠٠٦ : یاسای کارپێکردنەوەی یاسا بنچینەکانی دادگایی کردنی سزایی ل١

* یاسای ژمارە (١٠) ی ساڵی ٢٠٠٦ : یاسای وەزارەتی ژینگە ل٣

* یاسای ژمارە (١١) ی ساڵی ٢٠٠٦ : یاسای وەزارەتی پیشەسازی ل٩

* یاسای ژمارە (١٢) ی ساڵی ٢٠٠٦ : یاسای وەزارەتی گواستنەوە ل١٣

* یاسای ژمارە (١٣) ی ساڵی ٢٠٠٦ : یاسای وەزارەتی بازرگانی ل١٧

* بڕیاری ئەنجومەنی وەزیران : قبوڵ کردنی دەست لەکار کشانەوە و بەئەندابوون لە ئەنجوومەنی نیشتمانی کوردستان ل٢١

* بڕیاری ئەنجومەنی وەزیران : دروژە پێدانی خولی دووەمی ئەنجومەنی نیشتمانی کوردستان ل٢٢

* بەیانی وەزارەتی کشتوکاڵ : کردنەوەی بەڕێوەبەرایەتی کۆگا و دامەزراندنی بەرپرسی پێشکەوتوو لە دیوانی وەزارەت ل٢٣

* بەیانی وەزارەتی کشتوکاڵ : کردنەوەی بەڕێوەبەرایەتی گشتی پلان و دامەزراندنی بەرپرسی پێشکەوتوو لە دیوانی وەزارەت ل٢٤

ئەرشیفی ڕۆژنامەی وەقایعی کوردستان

www.mojkurdistan.com

www.dad4kurdistan.com
e.mail: waqaea@yahoo.com

بسم الله الرحمن الرحيم

وقائع كوردستان

الجريـدة الرسـمية لحكـومة أقليم كوردسـتان العـراق – تصـدرها وزارة العـدل

العـدد (٦٤) السـنة السادسة ١/٣/ ٢٠٠٧م (١٠)رەشەمێ ٢٧٠٦ ك (١١)سفر ١٤٢٨ هـ

في هـذا العـدد :

* قانون رقم (٦) لسنة ٢٠٠٦ (قانون اعادة العمل بمواد الباب الثاني من قانون اصول محاكمات الجزائية) ص ٢٥

* قانون رقم (١٠) لسنة ٢٠٠٦ (قانون وزارة البيئة) ص٢٦

* قانون رقم (١١) لسنة ٢٠٠٦ (قانون وزارة الصناعة) ص ٣١

* قانون رقم (١٢) لسنة ٢٠٠٦: (قانون وزارة النقل) ص ٣٥

* قانون رقم (١٣) لسنة ٢٠٠٦: (قانون وزارة التجارة) ص ٣٩

* قرار مجلس الوطني: قبول استقالة و العضوية في المجلس الوطني لكوردستان – العراق ص ٤٣

* قرار مجلس الوطني: تمديد دورة الانعقاد للمجلس الوطني لكوردستان – العراق ص٤٤

ئـــەرشیفی رۆژنامەی وەقایعی کـــــوردستان

www.mojkurdistan.com

www.dad4kurdistan.com

e.mail: waqaea@yahoo.com

البـدالـة (٢٢٣٨٢٢ _ ٢٢٣٨٣٦ _ ٢٢٣٤٣٣)

بـدالـة (٢٢٤٥٥٠٦ _ ٢٢٤٥٥٠٧ _ ٢٢٤٥٥٠٨)

بەناوی خوای بەخشندەو میهرەبان
بەناوی گەلـەوە
سەرۆکایەتی هەرێمی کوردستان – عێـراق

پشـت بەو یاسـایەی ئەنجـومەنی نیشـتمانیی کـوردسـتان– عیـراق داینـاوەو بـەپێی حـوکمی مـادە دە/یەکـەم لـە یاسـای ژمـارە(١)ی سـاڵی ٢٠٠٥، یاسـای سەرۆکایەتی هەرێمی کوردسـتان– عیراق، ئەم یاسایەمان دەرچواند:

یاسای ژمـارە(٦) ی سـاڵی ٢٠٠٦
یاسای کارپێکـردنەوە بە ماددەکانی دەروازەی دووەم لە یاسای بنچینەکانی دادگایی کـردنی سـزایی

ماددەی یەکەم:
ماددەی یازدەمی یاسـایی ژمـارە (٢٢)ی سـاڵی ٢٠٠٣ی ئەنجومـەنی نیشـتمانیی کوردسـتان ـ عـیراق پووچـەڵ دەکرێتـەوە سـەبارەت بـە راگـرتنی کـارپێکردن بـە ماددەکانی (٢٨٥ هەتا ٢٩٣)ی دەروازەی دووەمی یاسای بنچینەکانی دادگـاییکردنی سـزایی ژمـارە (٢٣)ی سـاڵی ١٩٧١ لـە هـەرێمی کوردسـتان و کـار بـە حوکمـەکانی دەکرێتەوە.

ماددەی دووەم:
زاراوەی (سـەرۆکی هەرێم) شـوێنـی زاراوەی (سـەرۆکـی کـۆمار) و زاراوەی (فەرمانی هەرێمی) شوێنی (فەرمانی کۆماری) دەگرنەوە لـە هەر شوێنێك لـە دەروازەی دووەمـی یاسـای نـاوبراو هـاتبن، بـۆ ئـەوەی حوکمەکانی لە هەرێمی کوردستان جێبەجێ بکرێت.

ئـــەرشیفی ڕۆژنامەی وەقایعی کـــــوردستان
www.mojkurdistan.com

مادەی سێیەم:

کار بە هیچ دەقێك ناکرێت کە پێچەوانە بێت لەگەڵ حوکمەکانی ئەم یاسایە.

ماددەی چوارەم:

ئـەم یاســـایە لـــە رۆژی دەرچـوونیەوە کـاری پێـدەکرێت ولـە رۆژنامـەی فـەرمی (وەقائیعی کوردستان) بڵاو دەکرێتەوە.

مەسـعود بـارزانی
سـەرۆکی هەرێمی کوردسـتان - عێـراق

لە رۆژی (١٤ /٩/٢٠٠٦)ی زایینی لە هەولێر دەرچووە
بەرامبەر ٢٣ /گەلاوێژ/٢٧٠٦ ی کوردی

هـۆی دانـانی

لەبەر نەمانی ئەو هۆیانەی لە کاتی خۆی پێویستیان کرد کە جێبـەجێکردنی سـزای لـەناوبردن (اعدام) لە هەرێمی کوردستان رابگیرێت بەپێی مادە (١١)ی یاسای ژمـارە ٢٢/ی سـاڵی ٢٠٠٣ کـە لەپەرلـەمانی کوردسـتان دەرچـووەبەپێ ی یاسـای ژمـارە(١) ی سـاڵی ٢٠٠٥ ی هـەموار کـراو و دەسەلآت بە سەرۆکی هەرێم دەدات حوکمی (اعدام) پەسند بکات یان کەمی بکاتەوە و بۆ ئەوەی ئەو بڕیار و حوکمە دادوەریانەی کە لە دادگاکان دەرچوونە و پلەی کۆتاییان بەدەست هێناوە بـە هۆی پەسند کردنیان لەلایەن دادگای پێداچوونەوە (تمییز) بۆیە، ئەم یاسایە داندرا.

ئـــەرشیفی ڕۆژنامەی وەقایعی کـــــوردستان
www.mojkurdistan.com

بەناوی خوای بەخشندەو میهرەبان
بەناوی گەلـەوە
سەرۆکایەتی هەرێمی کوردستان - عیراق

پـشـت بـەو یاســـایـــەی ئەنجومـەنی نیـشتمانیی کوردسـتان– عـیراق دایناوەو بـەپێی حوکمی مادە دە/یەکەم لە یاسای ژمارە(١)ی سـاڵی ٢٠٠٥، یاسـای سـەرۆکایەتی هـەرێمی کوردســـــــتان– عێراق، ئەم یاسایەمان دەرچـوانـد:

یاسای ژمـارە (١٠)ی سـاڵی / ٢٠٠٦
یاسای وەزارەتی ژینگـەی هەرێمی کوردستان ـ عیراق

ماددەی یەکەم :

مەبەست لەم زاراوانەی خوارەوە واتاکانی بەرامبەریانە بۆ مەستەکانی ئەم یاسایە :

یەکەم: هەرێم : هەرێمی کوردستان– عیراق .

دووەم: وەزارەت : وەزارەتی ژینگە.

سێیەم: وەزیر : وەزیری ژینگە.

چوارەم: بریکاری وەزارەت : بریکاری وەزارەتی ژینگە.

پێنجەم: ئەنجومەن : ئەنجومەنی پاراستن وچاکردنی ژینگە لە هەرێمی کوردستان دا.

شەشـەم: ئەنجومەنی پارێزگا : ئەنجومەنی پاراستن وچاکردنی ژینگە لە پارێزگادا .

ماددەی دووەم :

وەزارەت ئەم ئەرك وفرمانانەی خوارەوە پیادە:

یەکەم: پێشنیازکردنی سیاسەتی گشتی بۆ پاراستنی ژینگە لـە پیـسبوون و کـاری چاکتر کردنی چۆنایەتیی ژینگە وخستنەرووی بۆ بەردەم ئەنجومەنی وەزیـران بـۆ پەسند کردن

.دووەم: دەرهێنانی رێنمایی تایبەت بە دەستنیشانکردن و بەندو بەستی(ضـوابط) پیسکەرەکانی ژینگەو، چاودێریکردنی سەلامەتی بەجێهێنانیان.

سێیەم: پلاندانانی ساڵانە و مامناوەندو دوورخایـەن بـۆ پاراسـتن و چـاکتر کردنـی ژینگە .

چـوارەم: هاوکـاری و هەماهـەنگی لـە نێـوان وەزارەتـەکان و ئـەو لایەنانەشـدا کـە پەیوەستی پاراستنی ژینگەن.

ئـــەرشیفی رۆژنامەی وەقایعی کـــــــوردستان
www.mojkurdistan.com

پێنجەم: پابەندبوونی هەرێمی بەو رێکەوتنامەو پەیماننامەو پرۆتۆکۆلانەی لە لایەن حکومەتی فیدرالیەوە پەسەندکراوە.

شەشەم: بە دواواچوونی سەلامەتی ژینگە لەمیانەی ئەنجامدانی پشکنینی پەیوەست بە پیسکەرەکانی ژینگەو ئەو فاکتەرانەی کاریگەریان هەیە لەسەر سەلامەتی ژینگە بە هەمەهانگی لەگەڵ وەزارەت ولایەنە پەیوەندیدارەکان و دەرکردنی رێنمایی تایبەت بە دیارکەرو بەندوبەست(چوابگ)ی پیسکەرەکانی ژینگەو چاودێری کردنی سەلامەتی جێبەجێکردنی.

حەوتەم: ئەنجامدانی رووپێویە ژینگەییەکان بە هەماهەنگی لەگەڵ لایەنە پەیوەندیدارەکانەوە.

هەشتەم: لابردن و چارەسەر کردنی ئاسەواری چەکی کیمیایی ،بەهاوکاری لەگەڵ لایەنە پەیوەندیدارەکانەوە بۆ پاککردنەوەی کێلگەکانی مین و پاشماوەی چەك و جبەخانەو ئەوماددانەی کە بوونەتە هۆی پیس بوونی ژینگە .

نۆیەم: هاندانی ئامادەکردن و بڵاوکردنەوەو توێژینەوە و لێکۆلینەوەی تایبەت بە پاراستن و چاککردنی ژینگە .

دەیەم:هەماهەنگی و هاوکاری لەگەڵ دەزگاکانی وەزارەتی فێرکردنی بالاوتوێژینەوەی زانستی و وەزارەتەکانی دیکەدا ، بەمەبەستی هاوکاری و توێژینەوە و لێکۆڵینەوە ژینگەییەکان ، دامەزراندنی ناوەندی توێژینەوەی ژینگەیی لە وەزارەتەکەدا بەتایبەتیش لێکۆڵینەوەی تایبەت بەبەکار هێنانی چەکە کیمیاویەکان لە کوردستان.

یازدەم: کار بۆ بڵاوکردنەوەی وشیاری و ڕۆشنبیری ژینگەیی و وەگەرخستنی ڕۆڵی کۆمەڵگای مەدەنی لەم بوارەدا ، وێرای بونیادنانی توانستەکانی مرۆڤ لە ڕێگەی بەرپاکردنی کۆڕو خولی راهێنانی تایبەت بە پاراستنی ژینگەو هاندانیان.

دوازدەم: لێکۆڵینەوەو بەدواداچوونی ڕاپۆرتەکان بۆ هەڵسەنگاندنی کاریگەری ژینگەیی ، کە لایەنە بەرپرسەکان پێشکەشیان دەکەن لەمەر ئەو پرۆژانەی کە دادەمەزرێن و ئەوانەی ئێستا دامەزراون بۆ پەسەند کردنیان یان ڕەتکردنەوەیان لە ماوەیەکی گونجاودا – لەو ڕۆژەوە کە پێشکەش بە وەزارەت دەکرێن بەهەماهەنگی لەگەڵ لایەنە پەیوەندیدارەکان .

ئەرشیفی ڕۆژنامەی وەقایعی کوردستان
www.moikurdistan.com

سیازدەم: کار کردن بۆ پاراستنی سروشت وجوانیەکانی و دروست کردنی پاوانگەی سروشتی بە هەماهەنگی لەگەڵ وەزارەتەکان و لایەنە پەیوەندیدارەکانەوە .

چواردەم: گرتنە بەری شێوازی پێویست بۆپاراستنی مرۆڤ و ژینگە لە مەترسیەکانی تیشکاوەری زیان بەخش و ئالودەگی ژینگەیی .

پازدەم: پشت بەستن بە نووسینگەو تاقیگەو لایەنە راوێژکاریەکان بۆ ئامادە کردنی راپۆرتەکانی خەملاندنی کاریگەری ژینگەیی و ئەنجامدانی لێکۆلینەوەو شیکاری و پێوانەکان لە بوارەکانی پاراستنی ژینگە بەپێ ی ئەو مەرجانەی وەزارەت دیاریان دەکات وئەمەش بە ڕێنمایی دەردەچێت.

شازدەم:دانانی بنەماکانی سەلامەتی بۆ چارەسەرکردنی پاشماوە و زبڵ و خاشاك و ماددەی زیانبەخش و ترسناك.

ماددەی سێ یەم:

یەکەم: وەزیر: سەرۆکی باڵاو ، بەرپرسی ئیش وکارو ئاڕاستەکردنی سیاسەت وسەرپەرشتیکردن و چاودێری کردنی وەزارەتەکەیەو، هەموو بڕیارو فەرمان ورێنماییگەلێکیش پێوەندییان بە ئەرکوفرمان و پێکهاتەو سەلاحییات و کاروباری دیکەی هونەری ودارایی وئیداری ورێکخستنی وەزارەتەکەوە هەیە، بەپێی حوکمەکانی یاسا، لەوەزیرەوە دەردەچێ وسەرپەرشتی جێ بەجێ کردنی ئیش دەکات و وەزیر لەبەردەمی ئەنجومەنی وەزیراندا بەرپرسە، چونکە خۆیشی ئەندامێکی هاوکاری ئەنجومەنەکەیە و بۆی هەیە هەندێك لە دەسەلاتەکانی بسپێرێت بە بریکاری وەزارەت وبەڕێوەبەرە گشتی یەکان و یان ئەو کەسانەی کە بە شیاویان دەزانێت .

دووەم: بریکاری وەزارەت: لە چوار چێوەی ئەو دەستروێیانەی کە پێی دەسپێردرێ لەلایەن وەزیرەوە وە مەرجەخاوەن بڕوانامەیەکی بەرایی زانکۆ بێت یاریدەی وەزیر دەدات ، لە ئاراستەکردنی وەزارەت و سەرپەرشتی کردنی کاروباریدا.

سێیەم: نووسینگەی وەزیر: فەرمانبەرێك سەرۆکایەتی دەکات وبەڕێوەی دەبات بەپلەی بەڕێوەبەر،خاوەن بڕوانامەیەکی بەرایی زانکۆیی بێ و ژمارەیەك فەرمانبەریش یاریدەی دەدەن.

www.mojkurdistan.com

چوارەم: نووسینگەی بریکاری وەزارەت: فەرمانبەرێك سەرۆکایەتی دەکات بەڕێوەی دەبا بەپلەی بەڕێوەبەر، خاوەن بڕوانامەیەکی بەرایی زانکۆیی بێ و ، ژمارەیەك فرمانبەریش هاوکاری دەکەن .

پێنجەم: راوێژکارەکان: ژمارەیان لە چوار کەس زێتر نابێ و، مەرجیشە خاوەن بڕوانامەی زانکۆیی وپسپۆر بێت.

شەشەم: بەڕێوەبەرایەتی گشتی کاروباری ئیداری ودارایی: بەڕێوەبەرێکی گشتی سەرۆکایەتی دەکاو بەڕێوەی دەبا،خاوەن بڕوانامەیەکی بەرایی زانکۆیی و پسپۆر و بێت.

حەوتەم: بەڕێوەبەرایەتی گشتی پاراستنی ژینگەو،ووشیارکردنەوەو ڕاگەیاندنی ژینگەیی: بەڕێوەبەرێکی گشتی سەرۆکایەتی دەکاو بەڕێوەی دەبا،خاوەن بڕوانامەیەکی بەرایی زانکۆیی بێت ولە ڕاگەیاندندا شارەزابێ.

هەشتەم: بەڕێوەبەرایەتی گشتی کاروباری هونەری وخۆ پاراستن لە تیشکاوەری: بەڕێوەبەرێکی گشتی سەرۆکایەتی دەکاو بەڕێوەی دەبا،خاوەن بڕوانامەیەکی بەرایی زانکۆیی بێت وپسپۆرو شارەزاش بێت.

ماددەی چوارەم :

ئەنجومەنی پاراستن وچاکردنی ژینگە :

یەکەم: ئەنجومەن لەمانەی خوارەوە پێك دێت:

١) وەزیر – سەرۆك .

٢) بریکاری وەزارەت – جێگری سەرۆك .

٣) بەڕێوەبەرە گشتی یەکان – ئەندام.

٤) نوێنەرێك بەپلەی بەڕێوەبەری گشتی بە هەریەك لەم وەزارەتانەی خوارەوە:

١) وەزارەتی شارەوانی.

٢) وەزارەتی فێرکردنی باڵاو توێژینەوەی زانستی

٣) وەزارەتی پلاندانان .

٤) وەزارەتی دەرامەتەکانی ئاو .

٥) وەزارەتی ناوخۆ .

ئەرشیفی ڕۆژنامەی وەقایعی کوردستان
www.mojkurdistan.com

٦) وەزارەتی کشتوکاڵ .
٧) وەزارەتی تەندروستی .
٨) وەزارەتی پیشەسازی .
٩) وەزارەتی سامانی سروشتی .
١٠) وەزارەتی گەشتو گوزار .
١١) وەزارەتی کارەبا .
١٢) وەزارەتی بازرگانی.
١٣) وەزارەتی گواستنەوە.

٥) ئەندامێکیش لە خاوەن ئەزموون وپسپۆران لە پاراستنی ژینگە،وەزیر دایدەنێ وبۆی هەیە شارەزای تر بەشدار پێ بکات بەپێی پێویست.
٦) نوێنەری وەزارەتی پەیوەندیدارەکانی تر لەکاتی پێویست دا.

ماددەی پێنجەم :

یەکەم: لەهەر پارێزگایەك ، ئەنجومەنێك دادەمەزرێ ، پێی دەڵێن (ئەنجومەنی پاراستن وچاکردنی ژینگەی پارێزگا) . پارێزگار یان نوێنەرەکەی سەرۆکایەتی دەکا و پەیوەست دەبێت بە ئەنجومەن .

دووەم: ئەنجومەن هەڵدەسێت بە پێکهێنانی ئەنجومەنی پارێزگا، لە لایەنە پەیوەندی دارەکان بە پاراستن و چاککردنی ژینگە، لە پارێزگادا و بەپێی رێنمایی کە ئەنجومەن دەری دەکا.

ماددەی شەشەم :

یەکەم: ئەرك و فرمان وئیش وتایبەتییەکان و پێکهاتەکانی وەزارەت بە پێڕۆ دیار دەکرێت.

دووەم: وەزیر بۆی هەیە، بەڕێوەبەرایەتی یان بەش یان هۆبە بەپێی پێویستی وەزارەت بکاتەوە یان یەکیان بخات یان ئیلغایان بکات.

ماددەی حەفتەم:

وەزیر بۆی هەیە،رێنمایی پێویست،بۆ ئاسانکاری جێبەجێکردنی حوکمەکانی ئەم یاسایە دەر بکات.

ئەرشیفی ڕۆژنامەی وەقایعی کوردستان
www.mojkurdistan.com

ماددەی هەشتەم :

هەر دەقێك لەگەڵ حوكمەكانی ئەم یاسایەدا نەگونجێ ، كاری پێ ناكرێت.

ماددەی نۆیەم:

پێویستە لەسەر ئەنجومەنی وەزیران ولایەنە پەیوەندی دارە كان ، حوكمەكانی ئەم یاسایە جێ بەجێ بكەن.

ماددەی دەیەم:

ئـەم یاسـایە لـە رۆژی دەرچـوونیەوەكاری پێـدەكرێت لـە رۆژنامـەی ڕەسمـی(وەقـایعی كوردستان) بڵاودەكرێتەوە.

مەسـعود بـارزانی
سـەرۆكی هەرێمی كوردسـتان - عێـراق

لە رۆژی (١٩ /١٠/٢٠٠٦)ی زایینی لە هەولێر دەرچووە
بەرامبەر ٢٧ /رەزبەر/٢٧٠٦ ی كوردی

- هۆكارەكانی دانانی ئەم یاسایە -

بـە ئامـانجی پاراسـتنی ژینگەو،چـاكڕاگرتنی تەندروسـتیی گـشتی ودەرامـەتی سروشـتی و جۆراوجـۆریی زیندەوەر،بـە جـۆرێ كـە فراژوكـاریی بـەردەوام زامـن بكاو،لـە بـواری ژینگەشـدا هاوكاریی نێودەوڵـەتی وئیقلیمی،بێنێتـەدی و،ئـەو بنەمایانـەش كـە زیـان بـە سـەلامەتیی ژینگـە دەگـەیێنن ریقابـە بكـرێن و، ئاسـەواری چـەكی كیمیـایی وپاشمـاوەی چـەك وتفـاق ومـاددە پیـسكەرەكانی ژینگە،چارەسـەربكرین وڕامالڕێن،بـەو ئامانجانە،بـەزەروور زانرا،وەزارەتێ،لـە هەرێمدا بەناوی وەزارەتی ژینگە دابنرێ،ئەو ئەركوفرمانە بگرێتە ئەستۆ.بەوجۆرە،بە پێویستیش زانرا،یاسـایەك دابنرێ،ئـەركوفرمان وئامانجـەكانی ئـەم وەزارەتـە نوێیـەو، ئـیش وكـاری بەڕێوەبەرایەتیەكانیشی دیاربكاو،ئەركوفرمانی هەرێەكەیان ڕێك بخا.جا، بەئاواتی دەسـەبەركردن ووەدیهێنانی ئەو ئامانجە...ئەم یاسایە دانرا.

ئـــەرشیفی ڕۆژنامـەی وەقایعی كـــوردستان
www.mojkurdistan.com

بەناوی خوای بەخشندەو میهرەبان
بەناوی گەلــەوە
سەرۆکایەتی هەرێمی کوردستان – عێراق

پشـت بـەو یاسـایەی ئەنجومـەنی نیـشتمانیی کوردسـتان– عـیراق دایناوەو بـەپێی حـوکمی مـادە دە/یەکـەم لـە یاسـای ژمـارە(١)ی سـاڵی ٢٠٠٥، یاسـای سـەرۆکایەتی هـەرێمی کوردسـتان– عێراق، ئەم یاسایەمان دەرچـواند:

یاسـای ژمـارە(١١)ی سـاڵی / ٢٠٠٦
یاسای وەزارەتی پیشـەسـازی لـە هەرێمی کوردستان ـ عێـراق

ماددەی یەکەم:
مەبەست لەم زاراوانەی خوارەوە، بۆ ئەم یاسایە، ماناکانی بەرامبەریانە:
یەکەم: هەرێم : هەرێمی کوردستان– عێراق .
دووەم: وەزارەت : وەزارەتی پیشەسازی.
سێیەم: وەزیر : وەزیری پیشەسازی.
چوارەم: بریکاری وەزارەت : بریکاری وەزارەتی پیشەسازی.
پێنجەم: ئەنجومەن: ئەنجومەنی ڕاوێژکاریی وەزارەتەکە.

- ئامانجەکانی وەزارەت -

ماددەی دووەم:
ئەم وەزارەتە، ئاڕاستەکردنی بزاڤی پیشەسازی و، بەرەوچاکترگۆڕین و فراژوکردنی (تطویر وتنمیة) کەرتی پیشەسازیی گشتی و کەرتی تێکەڵ و کەرتی تایبەت لەهەرێمدا، لەبواری سەنعەتکاریی (تەحویلی و تەرکیبی و مەعریفی)و دەستکرددا، دەگرێتە ئەستۆو، بۆ وەدیهێنانی ئەم ئامانجەی خوارەوەش دەکەوێتە کار:–
یەکەم: لەچوارچێوەی پلانگەلی فراژوکاریی(تنمیة) لە هەرێمدا، سیاسەتی (تەصنیع) پێشنیاز دەکاو، ئامانج و(موئەششەرات) بۆ کەرتەکانی تایبەت دادەنێ.
دووەم: پلانگەلی سالانەو، مامناوەندو، پلانگەلی ماوە دوور، بۆ کەرتەپیشەسازییەکان ئامادە دەکا.
سێیەم: لێکۆڵینەوە لەسەر کەڵکی (الجدوی) هونەری و ئابووری، بۆ پرۆژە پیشەسازییەکان ئامادەدەکاو، پێشنیازیش دەکا، ئەو لێکۆڵینەوانە لە پلانگەلی فراژوکاریی هەرێمدا تۆمار بکرێن.
چوارەم: پرۆژەگەلی پیشەسازی و خزمەتگوزاریی بڕیاردراو جێبەجێ دەکات.
پێنجەم: سەرپەرشتی بزاڤی کەرتەکانی پیشەسازی و ڕێنماییشیان دەکاو، ئەنجامگەلی بەجێهێنانی پلانـەکانیش، لـەڕووی چـەندێتی و چـۆنێتییەوە هەڵدەسـەنگێنێ و ڕێگاچـارەی لەباریـشیان بـۆ دەدۆزێتەوەو، ڕەنێوەاتەکانیشیان (منتوجاتها) دەپارێزێ.
شەشەم: دوای ئامادەکردنی دیراسەت لەسەر کەڵکی (جدوی) هونەری و ئابووریی پرۆژە، ئەوجا، ئیجازەی دامەزراندنی پرۆژەگەلی پیشەسازی، یان بەرفراوانکردن و گۆڕینی مەبەستەکانیان دەدا.

ئـــــەرشیفی دەزگای وەقایعی کـــــوردستان
www.mojkurdistan.com

حەوتەم: ریقابەی چۆنێتیی رەنێوهاتە پیشەسازییەکان(المنتجات الصناعية) بەجۆرێ دەکا، کە لەگەڵ مواسەفاتی بەرکاری جیهانیدا چونیەك زامن بێ، ئامۆژگاری و رێنماییش دەربارەی چاکترکردنی چۆنێتیی ئەم رەنێوهاتانە پێشکەش دەکات.

هەشتەم: لەچوارچێوەی پلانگەلی فراژوکاریی پیشەسازیدا، لەهەرێمدا، کۆمەڵگەی پیشەسازی دادەمەزرێنێ و خزمەتگوزاریی پێویستیان بۆ فەراهەم دەکات.

نۆیەم: دانانی پلانگەلی لێکۆڵینەوەو بەرەو چاکترگۆڕینی پیشەسازی بۆ کەرتە پیشەسازییەکان، بەجۆرێکی ئەوتۆ کە سوود بە ئامانجەکانی پلانگەلی فراژوکاری ببەخشێ، ئەمەش بۆ ئەوەیە کە جۆری رەنێوهات(المنتجات) و خزمەتگوزاریی پیشەسازی چاکتربن و، ئیش وکاری رەنێوهێنەکی(الإنتاجية) بەرەو باشتر بگۆڕدرێ و، ئەرکومەسرەفی کەمتر ببێ و، تەکنیکی تازەبابەتیان بچێتە ناو.

دەیەم: بەهاودەنگی لەگەڵ وەزارەتی ژینگەی هەرێمدا، ئیجرائاتی تایبەت بە پاراستنی ژینگەو لێکۆڵینەوەی کێشەکانی پیسبوونی ژینگە دەگرێتە بەرو، هەندەی پێوەندیشی بە بزاڤی وەزارەتەکەوە هەبێ، رێگاچارەیان بۆ دەدۆزێتەوە.

یازدەم: لەڕێگای خولی مەشق و، بەهاوکاریی زانکۆکان و پەیمانگە هونەرییەکان وناوەندو دەزگا پسپۆڕەکانی پێوەندیدار، لەناوەوەو دەرەوەی هەرێمدا، هێزی کار لەناو وەزارەتەکەدا، فراژودەکا(تنمیه)و بەرەوچاکتری دەگۆڕێ.

دوازدەم: سیستەمی کاری ئیدارە پیشەسازییەکان، بە بزاڤی جۆربەجۆریشیانەوە بەرەوچاکتر دەگۆڕێ و، بەدووی جێبەجێکردنیاندا خەمخۆردەبێ.

سیازدەم: بنکەی زانیاری، بۆ مەعریفەی زانستی و تەکنۆلۆجی و مواصەفاتی هونەریی پێوەندیدار بە چالاکییە جۆربەجۆرەکانی وەزارەتەکەوە بەڕێوە دەبات.

چواردەم: بەدووی جێبەجێکردنی بەندو بەست(الضوابط)و رێنماییگەلی تایبەت بە سەلامەتیی سەنعەتگەری و پیشەگەریی ناو کارگەکاندا دەچێ.

پازدەم: هەناردەی رەنێوهاتی پیشەسازیی(المنتجات الصناعيه) نیشتمانی دنەدەدات.

شازدەم: لە پێشانگا پیشەسازییەکانی ناوەوەو دەرەوەی هەرێمدا بەشداری دەکا.

حەڤدەم: دوای رەزامەندیی سەرۆکایەتیی ئەنجومەنی وەزیران، وەزارەت لەگەڵ شارەزایانی بیانی و کۆمپانیاو دەزگا پیشەسازی و پسپۆڕەکاندا، رێکەوتننامە دەبەستێ کە لە دایەرەو کارگەکانی وەزارەتەکەدا کار بکەن.

هەژدەم: دوای رەزامەندیی سەرۆکایەتیی ئەنجومەنی وەزیران، وەزارەت لەگەڵ ناوەندەکانی(مراکز) لێکۆڵینەوەی زانستی و تەکنۆلۆجیە نێودەوڵەتی و، نووسینگە راوێژکارەکاندا دەکەوێتە هاوکاری بۆ بەرەوچاکترگۆڕینی ئیش و کاری وەزارەتەکە.

ئەرشیفی رۆژنامەی وەقایعی کوردستان
www.mojkurdistan.com

- پێکهاتەکانی وەزارەت -

ماددەی سـێیەم:

یەکەم: وەزیـــر: سەرۆکی باڵاو ، بەرپرسی ئیش وکارو ئاڕاستەکردنی سیاسەت وسەرپەرشتکردن و ریقابەکردنی وەزارەتەکەیەو، هەموو بڕیارو فەرمان ورێنماییگەلێکیش پێوەندییان بە ئەرکوفرمان و پێکهاتەو سەلاحییات و کاروباری دیکەی هونەری ودارایی وئیداری ورێکخستنی وەزارەتەکەوە هەیە،بەپێی حوکمەکانی ئەم یاسایە، لەوەزیرەوە دەردەچن و بەسەرپەرشتیی خۆی جێبەجێ دەکرێن .وەزیر بەرامبەر بە ئەنجومەنی وەزیرانیش بەرپرسە، چونکە خۆیشی ئەندامێکی هاوکاری وەزارەتەکەیەو، بۆیشی هەیە، هەندێ لە سەلاحییاتی خۆی، بە بریکاری وەزارەت، یان بە بەڕێوەبەرە گشتییەکان، یان بە هەرکەسێ لە وەزارەتەکەدا، کەخۆی بە لەباری بزانێ بسپێرێ.

دووەم:بریکاری وەزارەت: لە چوار چێوەی سەلاحییاتدا کە پێی دەسپێردرێ یاریدەی وەزیر دەدات، لە ئاراستەکردنی وەزارەت و سەرپەرشتی کردنی کاروبارەکانیدا.

سێیەم: نووسینگەی وەزیر: فەرمانبەرێ بەپلەی بەڕێوەبەر سەرۆکایەتیی دەکا، بڕوانامەی زانکۆی هەبێ، ژمارەیێ فرمانبەریش یاریدەی دەدەن.

چوارەم: نووسینگەی بریکاری وەزارەت: فەرمانبەرێ بەپلەی بەڕێوەبەر بەڕێوەی دەبا، بڕوانامەی زانکۆی هەبێ، ژمارەیێ فەرمانبەریش یاریدەی دەدەن.

پێنجەم: راوێژکارەکان: لە چوارکەس زیاتر نابن، مەرجیشە بڕوانامەی زانکۆیان هەبێ و، خاوەن ئەزموون و کەردەش بن.

شەشەم: بەڕێوەبەرایەتی گشتی کاروباری ئیداری ودارایی: فەرمانبەرێ سەرۆکایەتیی دەکا، بڕوانامەی زانکۆی هەبێ و، خاوەن ئەزموون و پسپۆڕ بێت.

حەوتەم: بەڕێوەبەرایەتی گشتیی پلاندانان و بەدواداچوون: فرمانبەرێ سەرۆکایەتی دەکا، بڕوانامەی زانکۆی هەبێ و، خاوەن ئەزموون و پسپۆڕ بێت.

هەشتەم: بەڕێوەبەرایەتی گشتیی پیشەسازی: فەرمانبەرێ سەرۆکایەتیی دەکا، بڕوانامەی زانکۆی هەبێ و ، خاوەن ئەزموون و پسپۆڕ بێت.

ماددەی چـوارەم:

ئەنجومەنی ڕاوێژکاریی وەزارەت: لەمانەی خوارەوە پێك دێت:

١) وەزیر: سەرۆکە.
٢) بریکاری وەزارەت: جێگری سەرۆکە.
٣) ڕاوێژکارەکان: ئەندامن.
٤) بەڕێوەبەرە گشتییەکان: ئەندامن.
٥) هەر شارەزایەکی دی، کەوەزیر لەناو وەزارەتەکە یان لە دەرەوەیدا بەباشی بزانێ: ئەندامە.

ماددەی پێنجەم:

وەزیر، بۆی هەیە، بەپێی رێنمایی، دەرماڵە بەکارمەندان بەپێی سروشتی ئیشەکەی یان جێگای جوگرافیی ئیشەکەی یان بەپێی بەرپرسیارێتی وەزیفی یان بەپێی بە ئەزموونیی ئەو کارمەندە، ببەخشێ.

ئـــــەرشیفی ڕۆژنامەی وەقایعی کـــوردستان
www.mojkurdistan.com

ماددەی شەشەم:

یەکەم: ئەرکوفرمان وئیشەتایبەتەکانی پێکهاتەکانی وەزارەت بە پێڕۆ دیار دەکرێن .

دووەم: وەزیر بۆی هەیە ،ڕێنمایی پێویست،بۆ ئاسانکاری جێبەجێکردنی حوکمەکانی ئەم یاسایە دەر بکات.

سێیەم: وەزیر بۆی هەیە، هەر بەڕێوەبەرایەتیەک یان بەشێک یان هۆبەیەک لەناو پێکهاتەکانی وەزارەتدا، بەپێی پێداویستی ئیشەکانیان، بکاتەوە یان یەکیانبخات، یان ئیلغایان بکات.

ماددەی حەوتەم:

هەر دەقێ لەگەڵ حوکمەکانی ئەم یاسایەدا نەگونجێ ، کاری پێ ناکرێ.

ماددەی هەشتەم:

پێویستە لەسەر ئەنجومەنی وەزیران و، لایەنە پێوەندیدارە کانیش ، حوکمەکانی ئەم یاسایەجێ بەجێ بکەن.

ماددەی نۆیەم:

ئەم یاسایە لە ڕۆژی دەرهێنانیەوە دەخرێتەکار و لە ڕۆژنامەی فەرمیی (وەقایعی کوردستان) دا بڵاودەکرێتەوە.

مەسعود بارزانی
سەرۆکی هەرێمی کوردستان - عێراق

لە ڕۆژی (٦ /١١/٢٠٠٦)ی زایینی لە هەولێر دەرچووە
بەرامبەر ١٥ /گەلاڕێزان /٢٧٠٦ ی کوردی

- هۆکارەکانی دانانی ئەم یاسایە -

لەبەر ئەوەی لە حکومەتی هەرێمی کوردستاندا، وەزارەتی پیشەسازی تازە دانراوەو، دایەرەکانی کارەبایشی لێ دابڕکراوەو، بۆ ئەوەش کە کەرتە پیشەسازییەکانی هەرێم یەکبخرێن و سەرپەرشتیی بزاڤ و ئاڕاستەکردنیان بکرێ و موراقەبەکردنی جۆرو چۆنێتیی ڕەنێوهاتە پیشەسازییەکان (المنتجات الصناعية) مەیسەربێ ولەگەڵ مواسەفاتی بەرکاردا چونیەک زامن بێ و، چۆنێتییان چاکتر بکرێ و، ئیش وکاری وەزارەتەکەو بەڕێوەبەرایەتییەگشتییەکانیشی ڕێک بخرێن، لەبەر ئەوە، زەروورەت وەهای پێویست کرد کە یاسایەک بۆ دیارکردنی ئەرکوفرمان و ئامانجەکانی وەزارەتەکەو بەڕێوەبەرایەتییەکانی دابنرێ و ئەرکوفرمانی یەکە بەیەکەیان ڕێک بخات، جا، بۆ وەدیهێنانی ئەوانە ئەم یاسایە دانرا.

ئـــەرشیفی ڕۆژنامەی وەقایعی کـوردستان
www.mojkurdistan.com

بەناوی خوای بەخشندەو میهرەبان
بەناوی گەلــەوە
سەرۆکایەتی هەرێمی کوردستان – عێراق

پشـت بـەو یاسـایەی ئەنجومـەنی نیـشتمانیی کوردسـتان– عـیراق داینـاوەو بـەپێی حـوکمی مــادە دە/یەکــەم لــە یاســای ژمــارە(١)ی ســاڵی ٢٠٠٥، یاســای ســەرۆکایەتی هــەرێمی کوردســـــــتان– عێراق، ئەم یاسایەمان دەرچـوانـد:

یاســای ژمــارە (١٢)ی ساڵی ٢٠٠٦
یاسای وەزارەتی گواسـتنـەوەی هەرێمی کوردستان ـ عێـراق

ماددەی یەکەم :
مەبەست لەم زاراوانەی خوارەوە ، ئەو واتایانەی بەرامبەریانە :
یەکەم: هەرێم : هەرێمی کوردستان– عێراق.
دووەم: ئەنجومەنی وەزیران : ئەنجومەنی وەزیرانی هەرێم .
سێیەم: وەزارەت : وەزارەتی گواستنەوە.
چوارەم: وەزیر : وەزیری گواستنەوە.
پێنجەم: بریکار : بریکاری وەزارەت.
شەشەم: دەستەڵاتەکانی وەزارەت : وەزارەت ، خۆی لە هەموو کاروباری گواستنەوە بەرپرسە لە هەرێمدا بە هەموو جۆرەکانیەوە ،.
حەوتەم: گواستنەوەی زەمینی :گواستنەوەی گەشتیاران و رێبواران و شتومەکە (بضاعة) بە هۆی ئۆتومبیل وشەمەندەفەران لەناوەوەی شاران و لە نێوان شارەکانی هەرێم و دەرەوە ، هەروەها لە دەرەوەی عێراقیشدا.
هەشتەم: گواستنەوەی ئاسمانی : گواستنەوەی گەشتیاران و شتومەکە لە نێوان فڕۆکەخانەکانی هەرێم و عێراق و دەرەوەیدا .
نۆیەم: گەراج : ناوچەیەکی دیار کراوە لە زەوی و بینایەو سەر گیراوی لەسەر دروست کراوە بۆ ئاسانکاری کارەکانی و گواستنەوەی گەشتیاران لەناوەوەو نێوانی شارەکان و دەرەوەیدا .
دەیەم: فڕۆکەخانەی نێو دەوڵەتی : فڕۆکەخانەیەکە ، حکومەت لە هەرێمدا دیار دەکا بۆ جموجۆڵی ئاسمانی بەرەو ناوەوەو دەرەوەیدا . رێکارەکانی پەیوەست بە گومرگ و کۆچبەری و ، تەندروستی و ، حیجری تەندروستی بۆ ئاژەڵان و ، رووەکان دەگرێتە بەر و لەگەڵ رێکاری دیکەی هاوشێوەیان .
یازدەم: فڕۆکەخانە : گۆڕەپانێکی دیار کراوە لەسەر رووی زەوی یان لەسەر رووی ئاودا ، بینایەو دامەزراوو ئامێرو ئامرازی تێدایە . هەمووی یان بەشێکی بۆ گەیشتن و دەرچوون و جموجۆڵی فرۆکە تەرخان کراوە .
ماددەی دووەم :
ئامانجەکانی وەزارەت:
یەکەم: دامەزراندنی تۆڕەکانی هێڵی ئاسنی و ، بەستنەوەیان لەگەڵ شارەکانی عێراق و دەرەوەیدا . هەروەها دابینکردنی هەموو پێداویستیەکانی لەخانوبەرە .

ئـــــــ

دووەم: ڕێکخستنی کەرتەکانی گواستنەوەی زەمینی و ئاسمانی .
سـێیەم: سەرپەرشـتیکردنی گەراجـەکانی گواسـتنەوەی شـتومەك و گەشـتیاران و بینـاکردن وبەکرێدانی گەراجەکان.
چوارەم: ڕێکخستن وکارگێریە ئاسمانیەکان و فڕۆکەخانە مەدەنیەکان .
پێنجەم: فەراهەمکردنی پێداویستیەکانی بـەڕێوەبردنی جموجـوڵی ئاسمـانی بـە جۆرێـك ، کـە سەلامەتی و خۆشڕەوشیەکەی بە شێوەیەکی خێراو ڕێك و پێك زامن بکات .
شەشـــەم: دامەزرانـــدن و سەرپەرشـــتیکردنی فرۆکەخانـــەکان بـــە پێـــی ئـــەو ڕێوشـــوێنە نێودەوڵەتیانەی کە لە ڕێکخراوی ICAO پشتی پێ بەستراوە .
حەوتەم: دانانی سیاسەتی گشتی بۆ گواستنەوەو ، سەرپەرشتیکردن لەسـەرجێبەجێکردنی و ، هاوکاری کردنیش لەگەڵ لایەنە پێوەندیدارەکاندا .
هەشتەم:چاکردنی ئاستی بەجێ گەیاندنی گواستنەوە و دانـی مۆڵـەت جگـە لـە گواسـتنەوەی گەشت و گوزار ، بە پێی ئەوبەندو بەستانەی کە وەزارەت دەریان دەکات .
نۆیەم:بەپێی ڕەوش وڕەفتاری نێودەوڵەتی، دامەزراندن و فراوان کردن وسەرپەرشـتی کردنـی وێستگەکانی کەشناسی و چاودێری بومەلەرزە وئـامرازو ئـامێری پێویسـتی بـۆ دابـین دەکات.
دەیەم: هاوبەشی کردنی لایەنەکانی پەیوەندیدار لە پاراستنی ژینگەدا .
یـازدەم: هاندانی ململانێ و خەملاندنی توانای ململانکاریەکە لە ڕێگـەی کۆمپانیاکـان و کـەرتی تایبەتەوە بە جۆرێك کە خزمەتی بەرژەوەندی گشتی بکات.
دوازدەم: دانانی هەموو ڕێنماییە زەروورەکان بۆ زامنکردن و وەگەڕخستنی فڕۆکەخانەکان ، بە پێ ی سیاقاتی کارپێکراوی نێودەوڵەتی .
سێزدەم: چاکردنی ئاستی بە جێ گەیاندنی گواسـتنەوەی ئاسمـانی و ، دۆزینـەوەی چـاکترین شێوازی گۆڕین .
چواردەم: ئیجازە بە کۆمپانیاکانی ئەو هێڵە ئاسمانیـە دەدات کـە بـۆ مەبەسـتی باشـتر کردنـی گواستنەوەی ئاسمانی لە هەرێمدا بکەونەکارو، هەروەها هەموو جـۆرە نوسـینگەکانی ووشکانی.
پـازدەم: ڕێـز لـە بـە جێهێنـانی گـشت پێکهاتـە نێودەوڵەتیـەکان دەگـرێ کـە پێوەنـدیان بـە گواستنەوەی ئاسمانی و گواستنەوەی سەرزەمینەوە هەیە .
شازدەم:سەرپەرشتی نوسینگەکانی گواستنەوە لە هـەموو خاڵـەکانی پەڕینـەوەی سـنورەکانی هەرێمداو وەرگرتنی کرێ و مزە (الرسوم) وبەکارهێنانی مەنەفێست بەپێ ی یاسـاکان وبەهەماهەنگی لەگەڵ وەزارەتە پەیوەندیدارەکان.

ماددەی سێیەم :

یەکـــەم : وەزیـــر : ســـەرۆکی باڵـــاو، بەرپرســـی ئـــیش وکـــارو ئاراســـتەکردنی سیاســـەت و، سەرپەرشتیکردن ورقابەکردنی وەزارتەکەیەو هەموویار وفرمان وڕێنماییەکانیش پێوەندیان بە ئەرك و فرمان وپێکهاتەو سەلاحییات و،کاروباری دیکەی هونەری و دارایی وئیداری و ڕێکخستنی وەزارەتەکەوە، هەیـە، بـەپێی حوکمـەکانی یاسـا،لە وەزیرەوە دەردەچێ.وەزیر بەرپرسـە لەبـەردەمی ئەنجومـەنی وەزیراندا،چـونکە خۆیشی ئەندامێکی هاوکارە لەوئەنجومەنەدا.

ئـــەرشیڤی ڕۆژنامەی وەقایعی کـــوردستان
www.mojkurdistan.com

دووەم : بریکاری وەزارەت : لە چوارچێوەی سەلاحییات،کەوەزیر پێی دەسپێرێ، یاریدەی وەزیر دەدات، لە ئاراستە کردن و، سەرپەرشتی کردنی کاروباری وەزارەتەکە.

سێیەم: ڕاوێژکارەکان : لـە چـوار کـەس زێـتر نـابێ، مەرجیشە بڕوانامـەی زانکۆییـان هـەبێ و خاوەن ئەزموون و کەردەش بن.

ماددەی چوارەم:

ئەنجومەنی ڕاوێژکاری :

ئەنجومەنی راوێژکاری وەزارەت لەمانە پێك دێت :

یەکەم: وەزیر/ سەرۆك .

دووەم: بریکاری وەزارەت / جێگری سەرۆك .

سێیەم: سەرۆکی دامەزراوەی فرۆکەخانەی مەدەنی لەهەرێم / ئەندام .

چوارەم: بەڕێوبەرە گشتیەکانی وەزارەتەکە / ئەندام .

پێنجەم: بەڕێوەبەری کاروباری یاسایی/ ئەندام

شەشەم: ڕاوێژپێکراوان و شارەزایانی بواری گواستنەوە لەناو وەزارەت و لەدەرەوەی لەوانـەی کە ئەنجومەن ئامادە بوونیان بەزەروور دەزانێ بەمەرجێ لە چوار ئەندام تێنەپەڕن و مافی دەنگدانیان نیە/ ئەندامن

ماددەی پێنجەم :

پێکهاتەکانی وەزارەت:

وەزارەت لەمانە پێك دێت:

١) نووسینگەی وەزیـر : فەرمانبـەرێ بەپلـەی بەڕێوەبـەر سـەرۆکایەتی دەکـا، بڕوانامـەی زانکۆی هەبێ، ژمارەیێ فەرمانبەریش یاریدەی دەدەن.

٢) نووسینگەی بریکاری وەزارەت : فەرمانبـەرێ بەپلـەی بەڕێوەبـەر سـەرۆکایەتی دەکـا، بڕوانامەی زانکۆی هەبێ، ژمارەیێ فەرمانبەریش یاریدەی دەدەن.

٣) بەڕێوەبەرایـەتی گـشتی کاروبـاری ئیـداری ودارایـی:فەرمانبـەرێ سـەرۆکایەتی دەکـاو بەڕێوەی دەبا،بڕوانامەی زانکۆی هەبێ و، خاوەن ئەزموون وپسپۆڕیش بێت.

٤) بەڕێوەبەرایەتی گشتی کاروباری گواستنەوەی ووشکانی و هێڵەکانی ئاسن: فەرمانبەرێ سـەرۆکایەتی دەکـاو بـەڕێوەی دەبا،بڕوانامـەی زانکـۆی هـەبێ و، خـاوەن ئـەزموون وپسپۆڕیش بێت.

٥) بەڕیوەبەرایـەتی گـشتی پێـشبینی(الانـواء) کەشـو هـەواو بومەلـەرزە:فەرمانبـەرێ سـەرۆکایەتی دەکـاو بـەڕێوەی دەبا،بڕوانامـەی زانکـۆی هـەبێ و، خـاوەن ئـەزموون وپسپۆڕیش بێت.

٦) دەزگـای فرۆکـەوانی مـەدەنی لـە هـەرێمی کوردسـتان:فەرمانبـەرێ بەپلـەی تایبـەت سـەرۆکایەتی دەکـا و بـەڕێوەی دەبـا کـە بڕوانامـەی زانکـۆیی هـەبێ و راسـتەخۆ بەوەزیرەوە پەیوەست دەبێ و پێکهاتەو ئەرکەکانی بە یاسا ڕێك دەخرێ.

٧) بەڕیوەبەرایەتی فرۆکەخانـەی نێودەوڵـەتی هـەولێر: فەرمانبـەرێ بەپلـەی بەڕێوەبـەری گشتی سەرۆکایەتی دەکا، کە بڕوانامەی زانکۆی هەبێ.

٨) بەڕیوەبەرایەتی فرۆکەخانەی نێودەوڵەتی سلێمانی: فەرمانبـەرێ بەپلـەی بەڕێوەبـەری گشتی سەرۆکایەتی دەکا، کە بڕوانامەی زانکۆی هەبێ

ئـــەرشیفی ڕۆژنامەی وەقایعی کـــوردستان
www.mojkurdistan.com

ماددەی شەشەم :

ئەرکوفرمان و ئیشە تایبەتیەکانی و پێکهاتەی وەزارەتەکە بەپێڕۆ دیار دەکرێ.

ماددەی حەوتەم :

وەزیر، بۆی هەیە، بەڕێوەبەرایەتی و بەش و هۆبە، لە پێکهاتەی وەزارەتەکەدا بەپێی پێداویستی ئیشەکانیان، بکاتەوە، یان یەکیانبخات یان پوچەڵیان بکاتەوە.

ماددەی هەشتەم :

وەزیر بۆی هەیە، ڕێکەوتنامەوە گرێ بەست لەگەڵ کۆمپانیاو لایەنە بیانیەکان لە بواری گواستنەوەدا مۆربکات دوای وەرگرتنی ڕەزامەندنی ئەنجومەنی وەزیران.

ماددەی نۆیەم :

هەر دەقێ لەگەڵ حوکمەکانی ئەم یاسایەدا نەگونجێ کاری پێناکرێ .

ماددەی دەیەم :

پێویستە لەسەر ئەنجومەنی وەزیران و لایەنە پێوەندیدارەکان حوکمەکانی ئەم یاسایە بخەنەکار.

ماددەی یازدەم:

ئـەم یاسـایـە ، لـە ڕۆژی دەرچـوونیـەوە دەخـرێتـە کـارو لـە ڕۆژنامەی فەرمی (وەقایعی کوردستان)ەوە ، بڵاودەکرێتەوە.

مەسـعود بـارزانی
سـەرۆکی هەرێمی کوردسـتان - عێـراق

لە ڕۆژی ٢٠٠٦/١٠/١٩ی زایینی لە هەولێر دەرچووە
بەرامبەر ٢٧ /ڕەزبەر/٢٧٠٦ ی کوردی

ـ هۆکارەکانی دانانی ئەم یاسایە ـ

لەبەر ئەوەی، وەزارەتی گواستنەوە لـە حکومـەتی هـەرێمی کوردسـتاندا، تـازە دانـراوەو، بـۆ ئەوەش، کە دامودەزگاکانی ئەم وەزارەتـە نوێیـە، بـەپێی ڕەوشـی یاسـای هـەرێمی کوردسـتان، بەرەوچاکتر بگوڕدرێ و، چالاکی توانستی پتر بکرێ و ئەرکوفرمانی خۆی بە ئاسانی پیادە بکاو، ئامانجە دەستنیشانکراوەکانی فەراهـەمکردن و دامەزراندنی تۆڕەکـانی هێڵـی ئاسـندا بێتـەدی و کاروباری ڕێگای ئاسمانی و فڕۆکەخانە مەدەنیەکان ڕێك بخرێن و سیاسەتی گشتیی گواسـتنەوە دابنرێ و لە، جێبەجێکردنیدا، سەرپەرشتی بکرێن و، کەرتەکانی گواستنەوەی ووشکانی (الـبری) ڕێگاکـانی ئاسمـانی ڕێـك بخـرێن و، گواسـتنەوەی سـەفەر کـاران و شمـەك (البـضائع) بەهـەموو جۆرەکانیەوە، لە ناو شارەکانی هەرێم و، لە نێوانِ شارەکانی هەرێم و دەرەوەیـدا، بـەڕێکوپێکی بەڕێوەبچێ و، هـەموو کاروبـاری گواسـتنەوە، بـەم وەزارەتـە تازەیـە بسـپێردرێ، لەبـەر ئـەوەی بەزەروور زانرا، یاسایەك دابنرێ، کە ئەرکوفرمانی ئەم وەزارەتە نوێیـەو بەڕێوەبەرایەتیەکانیـشی دیار بکات، بۆ وەدەستهێنانی هەموو ئەو ئامانجانە، ئەم یاسایە دانرا.

ئـــەرشیفی ڕۆژنامەی وەقایعی کـــوردستان
www.mojkurdistan.com

بەناوی خوای بەخشندەو میهرەبان
بەناوی گەلـەوە
سەرۆکایەتی هەرێمی کوردستان – عێراق

پشـت بـەو یاسـایەی ئەنجومـەنی نیـشتمانیی کوردسـتان– عـیراق دایناوەو بـەپێی حـوکمی مـادە دە/یەکـەم لـە یاسـای ژمـارە(١)ی سـاڵی ٢٠٠٥، یاسـای سـەرۆکایەتی هـەرێمی کوردسـتان– عێراق، ئەم یاسایەمان دەرچـواند:

یاسـای ژمـارە (١٣)ی سـاڵی / ٢٠٠٦
یاسای وەزارەتی بـازرگـانی لـە هەرێمی کوردستان ـ عێـراق

ماددەی یەکەم :
مەبەست لەم زاراوانەی خوارەوە، لەم یاسایەدا، ماناکانی بەرامبەریانە:
یەکەم: هەرێم : هەرێمی کوردستان– عێراق.
دووەم: وەزارەت : وەزارەتی بازرگانی.
سێیەم: وەزیر : وەزیری بازرگانی.
چوارەم: بریکاری وەزارەت : بریکاری وەزارەتی بازرگانی.

ماددەی دووەم :
ئامانجی ئەم یاسایە ئەوەیە کـە لەچوارچێوەی چـاکترکردنی سـەرلەبەری(الـشامل) ئابووریـدا، ئیش و کاری ئەم وەزارەتە لە فراژوکاری(التنمیة) و بەهێزکردنی بزاڤی ئـابووری و بازرگانیـدا، بەجۆرێ ڕێك بخـات، کـە بـەکردار لـە سەرچـاوەو وزەو توانـستەکانی بەردەسـت، پـڕ بەپێـست بەرخوردار،(الاستغلال الامثل) بێت. ئەوەشی لەگەڵدا بێ کە بەپێی ڕاو ئاواتی هەرێم پێشنیازی سیاسـەتی ئـابووری و بازرگـانی بـۆ فراژوکـاری و هاوسـەنگ ڕاگـرتنی ئـابووری و کۆمەڵایـەتی پێشکەش بکات.

ماددەی سێ یەم:
وەزارەت ئەم ئەرکوفرمانانەی خوارەوە دەگرێتە ئەستۆ:

یەکەم: ڕێکخستنی بزاڤی بازرگانیی ناوخۆ و دەرەکی بۆ کەرتەکانی سەربە حکومەتی هەرێمی کوردستان.

دووەم: هانـدانی کـەرتی تایبـەت و کـەرتی تێکـەڵ، بـەجۆرێ کـە بنـەماکانی ڕەنێوهـانین (عناصر الإنتاج) لە نێوان شارەکانی هەرێم ودەرەوەی هەرێمدا، بەئاسانی بێن وبچن.

سێیەم: بەشداری کردن لە ڕێکخستنی پێوەندییەکانی نێوان هەرێمی کوردستان و ئەو دەوڵەت و ڕێکخـراوەو کۆمپانیـا بازرگانییانـەدا کـە خـاوەن مـۆرکی بازرگـانی و ئـابوورین، بەجۆرێ کە بەرژەوەندی گەلی کوردستانی تێدابێت.

ئـــەرشیڤی ڕۆژنامەی وەقایعی کـــوردستان
www.inojkurdistan.com

چوارەم: هاندانی بەکارخستنی سەرمایەی نیشتمانی و، وەکێشکردنی سەرمایەی بیانی، بۆ ئەوەی هاندانی وەبەرهێنان و فراژوکردنی وەبەرهێنان لە کەرتە جۆربەجۆرەکانی هەرێمدا، زامن ببێ و، کەش و هەوای لەباری بۆ فەراهەم بکرێ.

پێنجەم: بەرەوچاکتر گۆڕین(تطویر)و بەهێزکردنی بزاڤی ئابووری و بازرگانیی کەرتی تایبەت، بەجۆرێ، کە بتوانێ رۆڵی خۆی لە وەدی هێنانی ئاواتی فراژوکاریی (التنمیة) ئابووری و بازرگانیدا، بەهاودەنگی لەگەڵ کەرتەکانی ئابووریدا بگێڕێ.

شەشەم: وەزارەت هەوڵ دەدات، چارەسەری باری یاسایی و ئابووریی ئەو کۆمپانیانە بکات کە ئێستا هەن و سەربە وەزارەتەکەن و کەوتوونەتە ژێر دەسەڵاتی حکومەتی هەرێمەوە، کە سیاسەتی ئابووری و بازرگانی ناوخۆیان بۆ دابنێ و میکانیزمی جێبەجێکردنی وەهایان بۆ بدۆزێتەوە کە لەگەڵ پێداویستەکانی بەکارخستنی ئەو سیاسەتەدا بگونجێ.

حەوتەم: بەستنی رێکەوتننامەی ئیقلیمی و نێودەوڵەتیی پێویست بۆ جێبەجێکردنی سیاسەتی ئابووری و بازرگانیی ناوخۆو دەرەکی هەرێم، بەجۆرێ کە سوود بە هەردوو بزاڤی ئابووری و بازرگانی هەرێم بگەیەنێ.

هەشتەم: زامنکردنی هاوبەشبوونی هەرێم لە دانوستان و بەستنی رێکەوتننامە و گرێبەستی ئابووری و بازرگانیی نێودەوڵەتیدا، لە چوارچێوەی دانوستان و رێکەوتننامەو ئەو گرێبەستانەدا، کە دەسەڵاتی فیدرالی بەپێی یاسا بەرکارەکان پیادەی دەکات.

نۆیەم: سازدانی هاودەنگی لەگەڵ هەموو وەزارەتەکانی هەرێمدا بەجۆرێکی ئەوتۆ کە بزاڤی ئابووری و بازرگانیی بەهێز بکات.

دەیەم: ئەرکوفرمانی تۆمارکردن و ریقابەکردنی بزاڤی کۆمپانیاکانی ناوخۆو کۆمپانیای بیانی و لقەکانیان و وەکالەتە بازرگانییەکان دەگرێتە ئەستۆ.

یازدەم: ئاڕاستەکردنی سیاسەتی بازرگانی بەرەو کاراکردنی بزاڤی رەنێوهێنەکی (الانشطة الإنتاجیة) بۆ هاندانی بەدەرەوە فرۆشتن بەجۆرێ کە لەگەڵ بارودۆخی لەباوی ئابووریدا بگونجێ.

دوازدەم: هاندان و فەراهەمکردنی پشتگیری بۆ کەرتی تایبەت، هەروەها هاندانی ئەم کەرتە بۆ کردنەوەو رێکخستنی پێشانگا لە هەرێمداو، خۆسازدان بۆ بەشداریکردن لە پێشانگا نێودەوڵەتییەکاندا.

سیازدەم: موراقەبەکردنی شمەکی هاوردەو، ماددەی خۆراک و، پاراستنی بەکاربەر(المستهلك).

ئـــــەرشیفی ڕۆژنامەی وەقایعی کـــــوردستان
www.mojkurdistan.com

ماددەی چوارەم :
وەزارەت لەمانە پێك دێت:

یەکەم: وەزیر: سەرۆکی بالأو ، بەرپرسی ئیش وکارو ئاڕاستەکردنی سیاسەت وسەرپەرشتیکردن و ریقابەکردنی وەزارەتەکەیەو، هەموو بڕیارو فەرمان ورێنماییەکیش پێوەندییان بە ئەرکوفرمان و پێکهاتەو سەلاحییات و کاروباری دیکەی هونەری ودارایی وئیداری ورێکخستنی وەزارەتەکەوە هەیە، بەپێی حوکمەکانی یاسا، لەوەزیرەوە دەردەچێ.وەزیر لەبەردەمی ئەنجومەنی وەزیراندا بەرپرسە، چونکە خۆیشی ئەندامێکی هاوکاری ئەنجومەنەکەیە.

دووەم: بریکاری وەزارەت: لە چوار چێوەی سەلاحییاتدا کە پێی دەسپێردرێ یاریدەی وەزیر دەدات ، لە ئاراستەکردنی وەزارەت و سەرپەرشتی کردنی کاروباریدا.

سێیەم: نووسینگەی وەزیر: فەرمانبەرێ بەپلەی بەڕێوەبەر سەرۆکایەتی دەکا، بڕوانامەی زانکۆیی هەبێ، ژمارەیێ فەرمانبەریش یاریدەی دەدەن.

چوارەم: نووسینگەی بریکاری وەزارەت: فەرمانبەرێ بەپلەی بەڕێوەبەر سەرۆکایەتی دەکا، بڕوانامەی زانکۆی هەبێ، ژمارەیێ فەرمانبەریش یاریدەی دەدەن.

پێنجەم: راوێژکارەکان: لە چوارکەس زیاتر نابن، مەرجیشە بڕوانامەی زانکۆیان هەبێ و، خاوەن ئەزموون و پسپۆڕ بن.

شەشەم: بەڕێوەبەرایەتی گشتی کاروباری ئیداری ودارایی.

حەوتەم: بەڕێوەبەرایەتی گشتی تۆمارکردنی کۆمپانیاکان.

هەشتەم: بەڕێوەبەرایەتی گشتی بازرگانی.

ماددەی پێنجەم :

وەزیر، بۆی هەیە، لە پێناوی وەدیهێنانی ئامانجەکانی وەزارەتدا، رێکەوتننامە لەگەڵ کەسانی ئاسایی و مەعنەویی خاوەن ئەزموون و پسپۆڕدا لەدەرەوەو ناوەوەی هەرێمدا ببەستێ بۆ ئەوەی ئیش و کارو ئەرکیان پێ بسپێرێ بۆ ماوەیەك كە خۆی بە گونجاوی بزانێ، ماف و ئیلتیزاماتیشیان، وەزیر خۆی دیاریان دەکا.

ماددەی شەشەم :

یەکەم: ئەرکوفرمان وئیشەتایبەتەکانی پێکهاتەکانی وەزارەت بە پێڕۆ دیار دەکرێن .

دووەم: وەزیر بۆی هەیە ،رێنمایی پێویست بۆ ئاسانکاری جێبەجێکردنی حوکمەکانی ئەم یاسایە دەر بکات.

سێیەم: وەزیر بۆی هەیە، هەرکام لە بەڕێوەبەرایەتیەکان یان بەشەکان یان هۆبەکان لە پێکهاتەی وەزارەتەکەدا، بەپێی پێداویستی کارەکانیان، بکاتەوە، یان یەکیانبخا، یان ئیلغایان بکات.

ئەرشیفی رۆژنامەی وەقایعی کوردستان
www.mojkurdistan.com

ماددەی حەوتەم:

هەر دەقێك لەگەڵ حوکمەکانی ئەم یاسایەدا نەگونجێ ، ناخرێتە کار.

ماددەی هەشتەم :

پێویستە لەسەر ئەنجومەنی وەزیران و، لایەنە پەیوەندیدارە کانیش ، حوکمەکانی ئەم یاسایە جێ بەجێ بکەن.

ماددەی نۆیەم:

ئەم یاسایە لە ڕۆژی دەرهێنانیەوە دەخرێتەکار و لە رۆژنامەی فەرمی (وەقایعی کوردستان)دا بڵاودەکرێتەوە.

مەسعود بارزانی
سەرۆکی هەرێمی کوردستان - عێراق

لە رۆژی (٧ /١١/٢٠٠٦)ی زایینی لە هەولێر دەرچووە
بەرامبەر ١٦ /گەلاوێژان/٢٧٠٦ ی کوردی

- هۆکارەکانی دانانی ئەم یاسایە -

لەبەر ئەوەی وەزارەتی بازرگانی لە حکومەتی هەرێمی کوردستاندا وەزارەتێکی تازەیەو، بۆ ئەوەش کە بەپێی ڕەوشی یاسایی هەرێمی کوردستان، پێکهاتەو ئامانج و ئەرکوفرمانەکانی دیاربکرێن و، بزاڤی بازرگانیی لە هەموو ئاستەکاندا رێك بخرێت بە جۆرێ کە فراژووکاریی(التنمیة) ئابووری لە هەرێمدا بێتەدی، لەبەر ئەوە، بەزەروور زانرا، کە یاسایەکی تایبەتی بۆ دابنرێ، لەبەر ئەوانە ئەم یاسایە دانرا.

ئـــەرشیفی ڕۆژنامەی وەقایعی کـــــوردستان
www.mojkurdistan.com

ئه نجـومەنی نیشتمانیی کوردسـتان ـ عێـراق
ژمـارەی بڕیـار: ١
مێـژووی بڕیـار: ٢٠٠٧/١/١٥

" بـڕیـــار "

پشت به حوکمی ماددەی (٥٦) بڕگەی (٣) له یاسای ژمارە (١) ی سالّی ١٩٩٢ی هەموار کراوو ماددەی دەیەم بڕگەی (١٢) له یاسای ژمارە (١)ی سالّی ٢٠٠٥ی هەموار کراو،ئەنجومەنی نیشتمانیی کوردستان ـ عێراق له دانیشتنی ئاسایی ژمارە (٢٨) ی رۆژی ٢٠٠٧/١/١٥ ئەم بڕیارەی خوارەوەی دا:.

یەکەم : قبولّکردنی دەست له کارکێشانەوەی (رفعت عبداللّه حمه ڕەش) له ئەندامییەتی ئەنجومەنی نیشتیمانی کوردستان ـ عێراق.

دووەم: قبولّکردنی پالّێوراو (کریم مجید شریف) به ئەندامی ئەنجومەنی نیشتمانی کوردستان ـ عێراق.

سێیەم : لەبەر ئەوەی پالّێوراو له (٢٠٠٧/١/١٥) دا سوێندی یاسایی خواردووە، ئەندامێتییەکەی له ئەنجومەنی نیشتیمانیی کوردستانی عێراقدا،له (٢٠٠٧/١/١٥)ـوە له کاردا دەبێت.

چـوارەم: پێویستە ئەنجومەن ئەم بڕیارە بخاتە بەرکار.

پێنجـەم: ئەم بڕیارە له رۆژی ئیقرارکردنیەوە ڕێکەوتی ٢٠٠٧/١/١٥ دەخرێتە بەرکارو له رۆژنامەی فەرمی(وەقایعی کوردستان) دا بلّاو دەکرێتەوە.

عەدنـان ڕەشـاد مـوفتـی
سـەرۆکی ئه نجـومەنی نیشـتمان کـوردسـتان ـ عێـراق

ئـــەرشیفی ڕۆژنامەی وەقایعی کـــــوردستان
www.mojkurdistan.com

ئه نجـومەنی نیشتمانیی کوردسـتان ـ عێـراق
ژمـارەی بڕیـار: ١١
میـژووی بڕیـار: ٢٠٠٦/١٢/١٧

"بـڕیـــار"

پشت به حوکمی ماددە (٧) له پەیرەوی ناوخۆی ئەنجومەنی نیشتمانی کوردستان عێراق، ئەنجومەن له دانیشتنی ژمارە (٢٤) ڕۆژی ٢٠٠٦/١٢/٢٧ ئەم بڕیارەی خوارەوەی دا:

یەکەم: خولی بەستنی دووەمی ئەنجومەنی نیشتمانیی کوردستان عێراق ساڵی ٢٠٠٦ له ٢٠٠٦/١٢/٣١ کۆتایی پێدێت درێژ دەکرێتەوە تا ٢٠٠٧/١/١٥.

دووەم: پێویستە ئەنجومەن ئەم بڕیارە بخاتەبەرکار.

سێیەم: ئەم بڕیارە له ڕۆژنامەی فەرمی (وەقایعی کوردستان) دا بڵاو دەکرێتەوە.

عەدنـان ڕەشـاد مـوفتـی
سـەرۆکی ئه نجـومەنی نیشـتمان کـوردسـتان ـ عێـراق

ئـــەرشیفی ڕۆژنامەی وەقایعی کـــوردستان
www.mojkurdistan.com

وەزارەتی کشـــتوکاڵ
بەڕێوەبەرایەتی گشتی دیـوان
بەڕێوەبەرایەتی خوێیەتی
ژمارە: ٨٨٠٠
ڕێکەوت: ٢٠٠٦/١١/٢٨

" بـەیـــان "

لە پێناو بەرژەوەندی گشتی و بەڕێوەبردنی ئیش و کار .

پاڵپشت بـە برگـە / ٢ لـە مـاددەی /٦ لەیاسـای ژمـارە (/١٠سـاڵی /٢٠٠٠(یەکـەم هـەموارکردنی یاسای ژمارە /١٠ی ساڵی /١٩٩٢ وەزارەت) .

١) بڕیارمانـدا بـە کردنـەوەی بەڕێوەبەرایەتییـەك بـە نـاوی (بەڕێوەبەرایـەتی کۆگاکـانی کـشتوکاڵی) لـە دیـوانی وەزارەت و ئـەو بەڕێوەبەرایەتییـەش سـەربە (بەڕێوەبەرایـەتی گشتی دیوان) دەبێت .

٢) بڕیارماندا بە دانانی بەڕێز (کریم اسماعیل حسین) فەرمانبەر بە ناونیـشانی (بەڕێوەبـەری پێشکەوتوو) لە دیوانی وەزارەت بە (بەڕێوەبەری) ئەو بەڕێوەبەرایەتیە .

٣) ئەو بەیانە لەڕۆژی دەرچوونی جێبەجێ دەکرێت .

عبـدالعزیـــز طیب
وەزیـــری کشـــتوکاڵ

ئـــــەرشیفی ڕۆژنامەی وەقایعی کـــــــوردستان
www.mojkurdistan.com

وەزارەتی کشـــتوکاڵ
بەڕێوەبەرایەتی گشتی دیـوان
بەڕێوەبەرایەتی خۆیەتی
ژمارە/ ٨٩٨١
ڕێکەوت : ٢٠٠٦/١٢/٣

" بـەیـــان "

لەپێناو بەرژەوندی گشتی بەڕێوەبردنی ئیش وکار.

پاڵپشت بەبرگەی /٢ لە ماددە/٦ لە یاسای ژمارە /١٠ ی سالێ /٢٠٠٠ (یەکەم هەمواركردنی یاسای ژمارە /١٠ ی سالێ /١٩٩٢ ی وەزارەت)

١) بریارماندا بەکردنەوەی بەڕێوەبەرایەتیەك بەناوی (بەڕێوەبەرایەتی ڕێکخستنی سیستمی زانیارییەکان)

٢) لـــەوەزارەت وئەوبەڕێوەبەراتیـــەش ســـەربە (بەڕێوەبەرایـــەتی گـــشتی پـــلان دانـــان و بەدواداچوونەوە) دەبێت .

٣) بریارماندا بەدانانی بـەڕێز (گوهـدار حـسن طیـب) فەرمانبـەر بەناونیـشانی (بەڕێوەبـەری پێشکەوتوو) .لەدیوانی وەزارەت بەڕێوەبەری ئەوبەڕێوەبەرایەتیە .

٤) ئەوبەیانە لە ڕۆژی دەرچوونی جێ بە جێ دەکرێت .

عبـدالعزیـــز طیب
وەزیـــری کشـــتوکاڵ

ئـــــەرشیفی ڕۆژنامەی وەقایعی کـــــــوردستان
www.mojkurdistan.com

بسم اللّهالرحمن الرحيم
باسم الشعب
رئاسة أقليم كوردستان – العـراق

بناءًا على ما شرعه المجلس الوطني لكوردستان– العراق واستناداً لحكم المادة العاشرة/اولاً من القانون رقم (١)لسنة ٢٠٠٥ قانون رئاسة اقليم كوردستان– العراق، أصدرنا القانون الآتي:

قانـون رقـم (٦) لسـنة ٢٠٠٦
قانـون أعـادة العمـل بمـواد البـاب الثـاني من قانـون اصـول المحاكمـات الجزائيـة

المادة(الأولى):
تلغى المادة (الحادية عشرة) من القانون رقم ٢٢ لسنة ٢٠٠٣ الصادر عن المجلس الوطني لكوردستان ـ العراق بخصوص ايقاف العمل بمواد الباب الثاني المواد (٢٨٥ الى ٢٩٣) من قانون اصول المحاكمات الجزائية رقم ٢٣ لسنة ١٩٧١ في اقليم كوردستان ويعاد العمل باحكامه.

المادة(الثانية):
تحل عبارة (رئيس الاقليم) محل عبارة (رئيس الجمهورية) وعبارة (مرسوم اقليمي) محل عبارة (مرسوم جمهوري) اينما وردت في الباب الثاني من القانون المذكور لغرض تطبيق احكامه في اقليم كوردستان.

المادة (الثالثة):
لا يعمل باي نص يتعارض واحكام هذا القانون.

المادة(الرابعة):
ينفذ هذا القانون اعتباراً من تاريخ اصداره وينشر في الجريدة الرسمية (وقائع كوردستان).

مسـعود البـارزاني
رئيـس اقليـم كوردسـتان ـ العـراق

صدر في هەولێر بتاريخ ٢٠٠٦/٩/١٤ ميلادية
المصادف ٢٣ / گەلاوێژ/٢٧٠٦ى كوردى

الأسباب الموجبة

بالنظر لزوال الاسباب التي استدعت في حينه ايقاف تنفيذ عقوبة الاعدام في اقليم كوردستان وفق المادة (١١) من قانون رقم (٢٢) لسنة ٢٠٠٣ الصادر عن برلمان كوردستان ـ العراق ولصدور قانون رئاسة الاقليم رقم (١) لسنة ٢٠٠٥ المعدل المتضمن منح صلاحية المصادقة على حكم الاعدام او تخفيفها الى رئيس الاقليم وبغية تنفيذ القرارات والاحكام القضائية الصادرة من المحاكم والمكتسبة للدرجة القطعية بتصديقها من محكمة التمييز فقد شرع هذا القانون.

www.mojkurdistan.com

بسم الله الرحمن الرحيم
باسم الشعب
رئاسة اقليم كوردستان_العراق

بناءًا على ما شرعه المجلس الوطني لكوردستان– العراق واستناداً لحكم المادة العاشرة/اولاً من القانون رقم (١)لسنة ٢٠٠٥ قانون رئاسة اقليم كوردستان– العراق، أصدرنا القانون الآتي:

قانون رقم (١٠) لسنة ٢٠٠٦
قانون وزارة البيئة لأقليم كوردستان - العراق

المادة الاولى :

يقصد بالمصطلحات الاتية المعاني المبينة ازاءها لاغراض هذا القانون:

أولاً : الاقليم : اقليم كوردستان – العراق.

ثانياً : الوزارة : وزارة البيئة .

ثالثاً : الوزير : وزير البيئة.

رابعاً : وكيل الوزارة : وكيل وزارة البيئة.

خامساً: المجلس : مجلس حماية وتحسين البيئة في اقليم كوردستان.

سادساً: مجلس المحافظة : مجلس حماية وتحسين البيئة في المحافظة.

المادة الثانية: تمارس الوزارة المهام التالية:ـ

أولاً:اقتراح السياسة العامة لحماية البيئة من التلوث والعمل على تحسين نوعيها وعرضها على مجلس الوزراء للمصادقة عليها.

ثانياً: منابعة سلامة البيئة من خلال اجراء الفحوصات المتعلقة بالملوثات البيئية والعوامل المؤثرة فى سلامة البي ئة بالتنسيق مع الوزارات و الجهات المعينة و أصدار التعليمات الخاصة بالمحددات والضوابط للملوثات البيئة ومراقبة سلامة تنفيذها.

ثالثاً:وضع الخطط السنوية والمتوسطة وبعيدة المدى لحماية البيئة وتحسينها.

رابعاً:التعاون والتنسيق بين الوزارات والجهات المعنية بحماية البيئة.

ئـــــەرشیف ،ڕۆژنامەی وەقایعی کـــــوردستان
www.mojkurdistan.com

خامساً: التزام الاقليم بالاتفاقيات والمعاهدات والبروتوكولات المتعلقة بالبيئة المصادق عليها من قبل الحكومة الفيدرالية.

سادساً: متابعة سلامة البيئة من خلال اجراء الفحوصات المتعلقة بالملوثات البيئية والعوامل المؤثرة في سلامة البيئة بالتنسيق مع الوزارات والجهات المعنية.

سابعاً: اجراء المسوحات البيئية بالتنسيق مع الجهات المعنية.

ثامناً: ازالة ومعالجة اثار الاسلحة الكيمياوية والتعاون مع الجهات ذات العلاقة لتنظيف حقول الالغام والمخلفات من الاسلحة والعتاد المسببة للتلوث البيئي.

تاسعاً: تشجيع اعدادو نشر واعداد وتشجيع الدراسات والبحوث الخاصة لحماية وتحسين البيئة.

عاشراً: التنسيق والتعاون مع مؤسسات وزارة التعليم العالي والبحث العلمي والوزارات الاخرى بخصوص الدراسات والتعاون والبحوث البيئية واستحداث مركز البحوث البيئية في الوزارة وبخاصة البحوث المتعلقة باستخدام الاسلحة الكمياوية في كوردستان.

حادي عشر: العمل على نشر الوعي والثقافة البيئية وتفعيل دور لمجتمع المدني في هذا المجال وبناء القدرات البشرية عن طريق اقامة الندوات والدورات التدريبية الخاصة بحماية البيئة وتشجيعها.

ثاني عشر: دراسة ومتابعة تقيم الاثر البيئي التي تقدمها الجهات المسؤولة عن المشاريع التي تقام والقائمة حالياً واقرارها او رفضها خلال مدة معقولة من تاريخ تقديمها للوزارة بالتنسيق مع الجهات المعنية.

ثالث عشر: العمل على حماية الطبيعة وجماليتهاوانشاء المحميات الطبيعية بالتنسيق مع الوزارات والجهات المعنية

رابع عشر: اتخاذ الوسائل اللازمة لحماية الانسان والبيئة من مخاطر الاشعاع المبئين والتلوث البيئي.

خامس عشر: اعتماد المكاتب والمختبرات والجهات الاستشارية لاعداد تقارير تقدير الاثر البيئي واجراء الدراسات والتحاليل والقياسات في مجالات حماية البيئة وفق شروط تحددها الوزارة وتصدر بتعليمات.

ئـــــەرشیفی رۆژنامەی وەقایعی کـــــــوردستان
www.mojkurdistan.com

سادس عشر: وضع الاسس السليمة لمعالجة المخلفات والنفايات والمواد الضارة والخطرة.

المادة الثالثة :

أولاً: الوزير: هو الرئيس الاعلى للوزارة والمسؤول عن اعمالها وتوجيه سياستها والاشراف والرقابة عليها وتصدر عنه وتنفذ باشرافه جميع القرارات والاوامر والتعليمات في كل ما له علاقة بمهام الوزارة وتشكيلاتها وصلاحياتها وسائر شؤونها الفنية والمالية والادارية والتنظيمية وفق احكام القانون ويكون مسؤولا امام مجلس الوزراء باعتباره عضواً متضامناً فيه وله تخويل بعض من صلاحياته الى وكيل الوزارة او المدراء العامين او من يراه مناسباً في الوزارة.

ثانياً: وكيل الوزارة: يساعد الوزير في توجيه الوزارة والاشراف على شؤونها ضمن الصلاحيات التي توكل اليه من قبل الوزير، على ان يكون حاصلاً على شهادة جامعية اولية اختصاصية.

ثالثاً- مكتب الوزير: يرأسه ويديره موظف بدرجة مدير حاصل على شهادة جامعية اولية ويعاونه عدد من الموظفين.

رابعاً- مكتب وكيل الوزارة: يرأسه ويديره موظف بدرجة مدير حاصل على شهادة جامعية اولية ويعاونه عدد من الموظفين.

خامساً- المستشارون: لا يزيد عددهم عن اربعة وان يكونوا من حملة الشهادة الجامعية الاولية وله خبرة وممارسة.

سادساً- المديرية العامة للشؤون الادارية والمالية: يرأسها ويديرها مدير عام حاصل على شهادة جامعية اولية .

سابعاً- المديرية العامة لحماية البيئة والتوعية والاعلام البيئي: يرأسها ويديرها مدير عام حاصل على شهادة جامعية أولية وذو خبرة اعلامية.

ثامناً- المديرية العامة للشؤون الفنية والوقاية من الاشعاع: يرأسها ويديرها مدير عام حاصل على شهادة جامعية أولية ومن ذوي الخبرة والاختصاص.

المادة الرابعة: مجلس حماية وتحسين البيئة:

ئەرشیفی رۆژنامەی وەقایعی کوردستان

أولاً: يشكل المجلس من:

١- الوزير / رئيساً

www.mojkurdistan.com

٢- وكيل الوزارة / نائباً للرئيس

٣- المدراء العامون في الوزارة / اعضاء

٤- ممثل الوزارات الاتية على ان يكون بمستوى مدير عام:

١- وزارة البلديات.

٢- وزارة التعليم العالى والبحث العلمي.

٣- وزارة التخطيط.

٤- وزارة الموارد المائية .

٥- وزارة الداخلية.

٦- وزارة الزراعة.

٧- وزارة الصحة.

٨- وزارة الصناعة.

٩- وزارة الثروات الطبيعية.

١٠- وزارة السياحة.

١١- وزارة الكهرباء.

١٢-وزارة النقل .

١٣- وزارة التجارة.

١٤-ممثل عن بقية الوزارات الاخرى المعنية عند الاقتضاء.

١٥- عضو من الخبراء المختصين في حماية البيئة يسميه الوزير وله اشراك خبراء آخرين عند الحاجة.

المادة الخامسة:

أولاً: يؤسس في كل المحافظات مجلس يسمى (مجلس حماية وتحسين البيئة في المحافظة) يرأسه المحافظ او من ينوب عنه يرتبط بالمجلس.

ثانياً: يتولى المجلس تشكيل مجلس المحافظة من الجهات المعنية بحماية وتحسين البيئة في المحافظة وبتعليمات يصدرها المجلس.

المادة السادسة:

اولاً- يحدد بنظام مهام واختصاصات تشكيلات الوزارة.

ئـــــــەرشیڤی رۆژنامەی وەقایعی کـــــــــوردستان
www.mojkurdistan.com

ثانياً- للوزير استحداث او دمج او الغاء اي من المديريات او الاقسام او الشعب ضمن تشكيلات الوزارة وحسب متطلبات عملها عند الاقتضاء.

المادة السابعة:

للوزير اصدار التعليمات اللازمة لتسهيل تنفيذ احكام هذا القانون.

المادة الثامنة:

لا يعمل باي نص يتعارض و احكام هذا القانون.

المادة التاسعة:

على مجلس الوزراء والجهات ذات العلاقة تنفيذ احكام هذا القانون.

المادة العاشرة:

ينفذ هذا القانون اعتباراً من تاريخ اصداره وينشر في الجريدة الرسمية (وقائع كوردستان) .

مسعود البارزاني
رئيس اقليم كوردستان ـ العراق

صدر في هەولێر بتاريخ ١٩ /١٠/٢٠٠٦ ميلادية
المصادف ٢٧ / رەزبەرِ/٢٧٠٦ي كوردي

الاسباب الموجبة

بهدف حماية البيئة والحفاظ على الصحة العامة والموارد الطبيعية والتنوع الاحيائي بما يضمن التنمية المستدامة وتحقيق التعاون الدولي والاقليمي في مجال البيئة ومتابعة العوامل المؤثرة في سلامة البيئة وازالة ومعالجة اثار الاسلحة الكيميائية ومخلفات الاسلحة والاعتدة والمواد المسببة للتلوث البيئي لذلك اقتضى استحداث وزارة بأسم وزارة البيئة في الاقليم لتولي تلك المهام فقد أصبح من الضروري تشريع قانون يحدد مهام وأهداف هذه الوزارة والمديريات المرتبطة بها وتنظيم مهام كل منها ولتحقيق ما تقدم فقد شرع هذا القانون.

ئـــەرشیفی بڕۆژنامەی وەقایعی کـــوردستان
www.mojkurdistan.com

بسم الله الرحمن الرحيم
باسم الشعب
رئاسة أقليم كوردستان_العراق

بناءًا على ما شرعه المجلس الوطني لكوردستان– العراق واستناداً لحكم المادة العاشرة/اولاً من القانون رقم (١)لسنة ٢٠٠٥ قانون رئاسة اقليم كوردستان– العراق، أصدرنا القانون الآتي:

قانون رقم (١١) لسنة ٢٠٠٦
قانون وزارة الصناعة في اقليم كوردستان – العراق

المادة الاولى:

يقصد بالمصطلحات الاتية المعاني المبينة ازاءها لاغراض هذا القانون:ـ

أولاً: الاقليم: اقليم كوردستان ـ العراق.

ثانياً: الوزارة: وزارة الصناعة.

ثالثاً: الوزير: وزير الصناعة.

رابعاً: وكيل الوزارة: وكيل وزارة الصناعة.

خامساً: المجلس: المجلس الاستشاري للوزارة.

(مهـــام الـــوزارة)

المادة الثانية:

تتولى الوزارة توجيه النشاط الصناعي في الاقليم وتطوير وتنمية القطاع الصناعي العام والمختلط والخاص في مجال الصناعات التحويلية والتركيبية والمعرفية واليدوية، وتمارس تحقيق اهدافها الآتية:

أولاً- اقتراح سياسة التصنيع و وضع الاهداف والمؤشرات للقطاعات الصناعية في اطار خطط التنمية في الاقليم.

ثانيا- اعداد الخطط السنوية والمتوسطة وبعيدة المدى للقطاعات الصناعية.

ثالثاً- اعداد دراسات الجدوى الفنية والاقتصادية للمشاريع الصناعية واقتراح ادراجها في خطط التنمية في الاقليم.

رابعاً -تنفيذ المشاريع الصناعية والخدمية المقررة.

ئـــــەرشیفی رۆژنامەی وەقایعی کـــــــوردستان
www.mojkurdistan.com

خامساً- الاشراف على انشطة القطاعات الصناعية وتوجيهها وتقويم نتائج تنفيذ خططها كماً ونوعاً وايجاد الحلول المناسبة لها وحماية منتوجاتها.

سادساً- اجازة تأسيس المشاريع الصناعية او توسيعها وتغيير اغراضها بعد اعداد دراسة الجدوى الفنية والاقتصادية للمشروع.

سابعاً- الرقابة على نوعية المنتجات الصناعية بما يضمن مطابقتها للمواصفات المعتمدة عالمياً وتقديم الارشادات والتوجيهات بشأن تحسين نوعية هذه المنتجات.

ثامناً- تأسيس المجمعات الصناعية وتوفير الخدمات اللازمة لها في اطار خطط التنمية الصناعية في الاقليم.

تاسعاً- وضع خطط البحث والتطوير الصناعي للقطاعات الصناعية بما يخدم اهداف خطط التنمية من اجل تحسين نوعية المنتجات والخدمات الصناعية وتطوير العمليات الانتاجية وتخفيض كلفها وادخال تقنيات جديدة.

عاشراً- اتخاذ الاجراءات الخاصة بحماية البيئة ودراسة مشاكل تلوثها بالتنسيق مع وزارة البيئة في الاقليم وايجاد الحلول لها بقدر تعلق الامر بأنشطة الوزارة.

حادي عشر- تنمية وتطوير القوى العاملة في الوزارة من خلال الدورات التدريبية والتعاون مع الجامعات والمعاهد الفنية والمراكز والمؤسسات المتخصصة ذات العلاقة داخل وخارج الاقليم.

ثاني عشر- تطوير انظمة عمل الادارات الصناعية بأنشطتها المختلفة ومتابعة تطبيقها.

ثالث عشر- ادارة قاعدة معلومات للمعرفة العلمية والتكنولوجية والمواصفات الفنية المتعلقة بمختلف انشطة الوزارة.

رابع عشر-متابعة تنفيذ الظوابط والتعليمات الخاصة بالسلامة الصناعية المهنية في المعامل.

خامس عشر- تشجيع تصدير المنتجات الصناعية الوطنية.

سادس عشر- المشاركة في المعارض الصناعية داخل وخارج الاقليم.

سابع عشر- التعاقد مع الخبراء الاجانب والشركات والمؤسسات الصناعية والمتخصصة للعمل في دوائر ومعامل الوزارة بعد موافقة رئاسة مجلس الوزراء.

ثامن عشر- التعاون والتنسيق مع مراكز البحوث العلمية والتكنولوجية الدولية والمكاتب الاستشارية لتطوير عمل الوزارة بعد موافقة رئاسة مجلس الوزراء.

ئـــــەرشیفی بڕۆژنامەی وەقایعی کـــــوردستان
www.mojkurdistan.com

(تشـکیلات الــوزارة)

المادة الثالثة :

أولاً - الوزير:هو الرئيس الاعلى للوزارة والمسؤول عن اعمالها وتوجيه سياستها وممارسة الاشراف والرقابة عليها وتصدر عنه وتنفذ باشرافه جميع القرارات والاوامر والتعليمات في كل ما له علاقة بمهام الوزارة وتشكيلاتها وصلاحياتها وسائر شؤونها الفنية والمالية والادارية والتنظيمية وفق احكام القانون ويكون مسؤولاً امام مجلس الوزراء باعتباره عضواً متضامناً فيه وله تخويل بعض من صلاحياته الى وكيل الوزارة او المدراء العامين او من يراه مناسباً في الوزارة .

ثانياً- وكيل الوزارة:يساعد الوزير في توجيه الوزارة والاشراف على شؤونها ضمن الصلاحيات التي تعهد اليه من قبل الوزير.

ثالثاً- مكتب الوزير:يراسه موظف بدرجة مدير حاصل على شهادة جامعية الاولية ويعاونه عدد من الموظفين.

رابعاً- مكتب وكيل الوزارة:يديره موظف بدرجة مدير حاصل على شهادة جامعية الاولية ويعاونه عدد من الموظفين.

خامساً- المستشارون:لا يزيد عددهم عن اربعة وان يكونوا من حملة الشهادة الجامعية الاولية ولهم خبرة وممارسة.

سادساً- المديرية العامة للشؤون الادارية والمالية: ويراسها موظف بدرجة مدير عام حاصل على شهادة جامعية اولية ومن ذوي الخبرة والاختصاص.

سابعاً- المديرية العامة للتخطيط والمتابعة: ويراسها موظف بدرجة مدير عام حاصل على شهادة جامعية اولية ومن ذوي الخبرة والاختصاص.

ثامناً- المديرية العامة للصناعة: يراسها موظف بدرجة مدير عام حاصل على شهادة جامعية اولية ومن ذوي الخبرة والاختصاص.

المادة الرابعة :

المجلس الاستشاري للوزارة ويتألف من:

١- الوزير/رئيسا

٢- وكيل الوزارة/نائبا.

٣- المستشارون/اعضاء.

٤- المدراء العامين/اعضاء.

ئـــەرشیڤی ڕۆژنامەی وەقایعی کـــــوردستان
www.mojkurdistan.com

٥- اي خبير اخر يراه الوزير مناسبا من داخل الوزارة او خارجها/عضوا.

المادة الخامسة:

للوزير منح المخصصات للعاملين وفقاً لطبيعة العمل او الموقع الجغرافي او المسؤولية الوظيفية او الخبرة ووفقاً للتعليمات.

المادة السادسة:

أولاً- يحدد بنظام مهام واختصاصات تشكيلات الوزارة.

ثانياً- للوزير إصدار التعليمات اللازمة لتسهيل تنفيذ احكام هذا القانون.

ثالثاً- للوزير استحداث او دمج او الغاء اي من المديريات او الاقسام او الشعب ضمن تشكيلات الوزارة وفقاً لمتطلبات عملها.

المادة السابعة:

لا يعمل باي نص يتعارض واحكام هذا القانون.

المادة الثامنة:

على مجلس الوزراء والجهات ذات العلاقة تنفيذ احكام هذا القانون.

المادة التاسعة:

ينفذ هذا القانون اعتباراً من تاريخ اصداره وينشر في الجريدة الرسمية(وقائع كوردستان).

مسعود البارزاني
رئيس اقليم كوردستان - العراق

صدر في هەولێر بتاريخ ٦ /١١/٢٠٠٦ ميلادية
المصادف ١٥ / گەلاڕێزان /٢٧٠٦ی كوردی

الاسباب الموجبة

نظراً لاستحداث وزاره الصناعه فى حكومه اقليم كوردستان ولفك إرتباگ دوائر الكهرباو عنها وبهدف دمج القگاعات الصناعيه فى الاقليم والاشراف على نشاگاتها وتوجيهها والرقابه على نوعيه المنتجات الصناعيه لچمان مگابقتها للمواصفات المعتمده وتحسين نوعيتها وتنقيم اعمال الوزاره والمديريات العامه التابعه لها فقد اصبح من الچروری تشريع قانون يحدد مهام واهداف هژه الوزاره والمديريات المرتبگه بها وتنقيم مهام كل منها ولتحقيق ما تقدم فقد شرع هژا القانون.

www.moikurdistan.com

بسم الله الرحمن الرحيم
باسم الشعب
رئاسة أقليم كوردستان _العراق

بناءًا على ما شرعه المجلس الوطني لكوردستان– العراق واستناداً لحكم المادة العاشرة/اولاً من القانون رقم (١)لسنة ٢٠٠٥ قانون رئاسة اقليم كوردستان– العراق، أصدرنا القانون الآتي:

قانون رقم (١٢) لسنة ٢٠٠٦
قانون وزارة النقل في اقليم كوردستان – العراق

المادة الاولى:

يقصد بالمصطلحات التالية المعاني المبينة ازائها لاغراض هذا القانون:

أولاً:الاقليم:اقليم كوردستان ـ العراق.

ثانياً:مجلس الوزراء:مجلس وزراء الاقليم.

ثالثاً:الوزارة: وزارة النقل

رابعاً:الوزير:وزير النقل.

خامساً:الوكيل: وكيل الوزارة

سادساً:سلطات الوزارة:الوزارة هي المسؤولة عن جميع شؤون النقل بانواعها في الاقليم.

سابعاً:النقل البري:نقل المسافرين والركاب والبضائع داخل المدن وبين مدن الاقليم وخارجها وكذلك خارج العراق بواسطة السيارات والقطارات.

ثامناً:النقل الجوي:نقل المسافرين والبضائع بين مطارات الاقليم والعراق وخارجها.

تاسعاً:الكراج:منطقة محددة من الارض مشيدة عليها مشيدات ومسقفات لغرض تسهيل عمليات نقل المسافرين داخل وبين المدن وخارجها.

عاشراً:المطار الدولي:مطار تعينه حكومة الاقليم في اقليمها للحركة الجوية دخولا وخروجا وتتخذ الاجراءات المتعلقة بالكمارك والهجرة والصحة والحجر الصحي للحيوانات والنباتات وغيرها من الاجراءات المشابهة.

حادي عشر:المطار:مساحة محددة على سطح الارض او الماء بما فيها من مباني ومنشات ومعدات مخصصة كليا او جزئيا لوصول ومغادرة وتحرك الطائرات.

ئـــــەرشیڤی بڕیارنامەی وەقایعی کـــــوردستان
www.mojkurdistan.com

المادة الثانية: اهداف الوزارة:

أولاً:انشاء شبكات السكك الحديدية وربطها مع مدن العراق وخارجها وتأمين كافة مستلزماتها من الابنية.

ثانياً:تنظيم قطاعات النقل البري والجوي.

ثالثاً:الاشراف على كراجات نقل المسافرين والبضائع وانشاء وتأجير الكراجات.

رابعاً:تنظيم وادارة الاجواء والمطارات المدنية.

خامساً:توفير متطلبات ادارة الحركة الجوية بما يؤمن من سلامتها وانسيابها بشكل سريع ومنظم.

سادساً:انشاء المطارات والاشراف عليها وفق السياقات الدولية المعتمدة من منظمة (ICAO).

سابعاً:وضع السياسة العامة للنقل والاشراف على تنفيذها والتعاون مع الجهات ذات العلاقة.

ثامناً:تحسين مستوى اداء النقل ومنح التراخيص باستثناء النقل السياحي وفقا لضوابط تصدرها الوزارة.

تاسعاً:انشاء وتوسيع والاشراف على محطات الانواءالجوية والرصد الزلزالي وفق السياقات الدولية وتوفير الاجهزة والمعدات اللازمة.

عاشراً:المساهمة في حماية البيئة مع الجهات ذات العلاقة.

حادي عشر:تشجيع المنافسة في مجالات النقل كافة وتقدير قدرته التنافسية عن طريق الشركات والقطاع الخاص بما يخدم المصلحة العامة.

ثاني عشر:وضع جميع التعليمات اللازمة لضمان وتشغيل المطارات وفق السياقات المتبعة والمعمول بها دوليا.

ثالث عشر:تحسين مستوى اداء النقل الجوي وايجاد افضل البدائل والسبل لهذا الغرض.

رابع عشر:منح تراخيص لشركات الخطوط الجوية للعمل في الاقليم لهذا الغرض،وكذلك مكاتب النقل البري بانواعها.

خامس عشر:احترام تطبيق جميع الاتفاقيات الدولية ذات الصلة بالنقل الجوي والبري.

سادس عشر: الاشراف على مكاتب النقل في كافة المعابر الحدودية للاقليم واستيفاء الاجور والرسوم واستخدام المنافيست وفق القوانين .

المادة الثالثة:

اولا:الوزير:هو الرئيس الاعلى للوزارة والمسؤول عن اعمالها وتوجيه سياستها وممارسة الاشراف والرقابة وتصدر عنه وتنفذ باشرافه جميع القرارات والاوامر والتعليمات في كل ما له علاقة بمهام الوزارة وتشكيلاتها وصلاحياتها وسائر شؤونها الفنية والمالية والادارية والتنظيمية وفق احكام القانون.

ئـــــــه رشیفی رۆژنامەی وەقایعی کـــــوردستان
www.mojkurdistan.com

ثانيا:وكيل الوزارة:يساعد الوزير في توجيه الوزارة والاشراف على شؤونها ضمن الصلاحيات التي تعهد اليه على ان يكون حاصلا على شهادة جامعية أولية.

ثالثا:المستشارون:لا يزيد عددهم عن اربعة وان يكونوا من حملة الشهادة الجامعية الاولية ولهم خبرة وممارسة.

المادة الرابعة:

المجلس الاستشاري

يتألف المجلس الاستشاري للوزارة من:

١- الوزير:رئيسا

٢- وكيل الوزارة:نائباً للرئيس.

٣- رئيس مؤسسة الطيران المدني في الاقليم:عضوا.

٤- المدراء العامين في الوزارة:اعضاء.

٥- مدير للشؤون القانونية:عضوا.

٦- خبراء ومستشارين في مجال النقل من داخل الوزارة وخارجها الذين يرى المجلس حضورهم ضرورياً وليس لهم حق التصويت وعلى ان لا يزيد عددهم عن اربعة:اعضاء.

المادة الخامسة:

تشكيلات الوزارة:

اولا:تتألف الوزارة من:

١- مكتب الوزير:يراسه موظف حاصل على شهادة جامعية أولية ويعاونه عدد من الموظفين.

٢- مكتب وكيل الوزارة:يديره موظف حاصل على شهادة جامعية أولية ويعاونه عدد من الموظفين.

٣- المديرية العامة للشؤون الادارية والمالية:يرأسها مدير عام ذو الخبرة والاختصاص حاصل على الشهادة الجامعية الأولية.

٤- المديرية العامة لشؤون النقل البري والسكك الحديدية:ويرأسها مدير عام ذو الخبرة والاختصاص وله شهادة جامعية أولية.

٥- المديرية العامة للأنواء الجوية والرصد الزلزالي: يرأسها مدير عام حاصل على شهادة جامعية أولية.

ئـــــەرشیفی رۆژنامەی وەقایعی کـــــــوردستان
www.mojkurdistan.com

٦- مؤسسة الطيران المدني في اقليم كوردستان:ويراسها موظف بدرجة خاصة حاصل على شهادة جامعية أ ولية ويرتبط بالوزير مباشرة وتنظم تشكيلاتها ومهامها بقانون.

٧- المديرية العامة للمطار الدولي في اربيل:ويراسها موظف بدرجة مدير عام حاصل على شهادة جامعية أولية.

٨- المديرية العامة للمطار الدولي في السليمانية:ويرأسها موظف بدرجة مدير عام حاصل على شهادة جامعية أولية.

المادة السادسة:

تحدد تشكيلات الوزارة ومهامها بنظام.

المادة السابعة:

للوزير استحداث ودمج والغاء مديريات واقسام وشعب ضمن تشكيلات الوزارة وفقاً لمتطلبات عملها عند الاقتضاء.

المادة الثامنة:

للوزير ابرام الاتفاقيات والعقود في مجال النقل مع الشركات والجهات الاجنبية بموافقة مجلس الوزراء.

المادة التاسعة:

لا يعمل باي نص يتعارض مع احكام هذا القانون.

المادة العاشرة:

على مجلس الوزراء والجهات ذات العلاقة تنفيذ احكام هذا القانون.

المادة الحادية عشر:

ينفذ هذا القانون اعتباراً من تاريخ اصداره وينشر في الجريدة الرسمية(وقائع كوردستان).

مسعود البارزاني
رئيس اقليم كوردستان - العراق

صدر في هەولێر بتاريخ ١٩ /١٠/٢٠٠٦ ميلادية
المصادف ٢٧ / ڕەزبەر /٢٧٠٦ی کوردی

الاسباب الموجبة

لاستحداث وزارة النقل في حكومة اقليم كوردستان وبغية تطوير اجهزة الوزارة وفق النهج التشريعي لاقليم كوردستان ومن اجل زيادة فعاليتها وكفائتها في اداء مهامها بمرونة وتحقيق اهداف المرسومة لها في توفير وإنشاء شبكات السكك الحديدية وتنظيم وإدارة الاجواء والمطارات المدنية ووضع السياسة العامة للنقل والاشراف على تنفيذها وتنظيم قطعات النقل البري والجوي وتنظيم نقل المسافرين والبضائع بكافة انواعها داخل المدن و بين مدن الاقليم وخارجها واناطة مسؤولية شؤون النقل بالوزارة المستحدثة فقد اصبح من الضروري تشريع قانون يحدد مهام هذه الوزارة والمديريات المرتبطة بها ولتحقيق ما تقدم فقد شرع هذا القانون.

بسم الله الرحمن الرحيم
باسم الشعب
رئاسة أقليم كوردستان - العراق

بناءًا على ما شرعه المجلس الوطني لكوردستان– العراق واستناداً لحكم المادة العاشرة/اولاً من القانون رقم (١)لسنة ٢٠٠٥ قانون رئاسة اقليم كوردستان– العراق، أصدرنا القانون الآتي:

قانون رقم (١٣) لسنة ٢٠٠٦
قانون وزارة التجارة لأقليم كوردستان - العراق

المادة الاولى:

يقصد بالمصطلحات الاتية المعاني المبينة ازاءها لاغراض هذا القانون:ـ

أولاً- الاقليم:اقليم كوردستان العراق.

ثانياً– الوزارة:وزارة التجارة.

ثالثاً- الوزير:وزير التجارة.

رابعاً- وكيل الوزارة:وكيل وزارة التجارة.

المادة الثانية:

يهدف هذا القانون الى تنظيم عمل الوزارة في تنمية وتعزيز النشاط الاقتصادي والتجاري في حدود الاصلاح الاقتصادي الشامل، بما يعمل على الاستغلال الامثل للموارد والقدرات والامكانات المتاحة، بما فيها تقديم مقترحات السياسة الاقتصادية والتجارية وفق توجهات التنمية والتوازن الاقتصادي والاجتماعي في الاقليم.

(مهــام الــوزارة)

المادة الثالثة:

ئەرشیفی بڕیارنامەی وەقایعی کـــــوردستان

تتولى الوزارة المهام التالية:

أولاً- تنظيم النشاط التجاري الداخلي والخارجي للقطاعات التابعة لحكومة اقليم كوردستان.

www.mojkurdistan.com

ثانياً- تشجيع القطاع الخاص والمختلط بما يخدم سهولة حركة انتقال عناصر الانتاج بين مدن الاقليم وخارجه.

ثالثاً- المساهمة في تنظيم علاقات اقليم كوردستان مع الدول والمنظمات والشركات التجارية ذات الطابع التجاري والاقتصادي بما يخدم مصالح شعب كوردستان.

رابعاً- تشجيع توظيف رؤوس الاموال الوطنية، وجذب رؤوس الاموال الاجنبية لضمان تشجيع الاستثمارات في الاقليم وتنميتها في القطاعات المختلفة،وتوفير المناخ الملائم لها.

خامساً- تطوير وتعزيز النشاط الاقتصادي والتجاري للقطاع الخاص بشكل يمكنه من اداء دوره في تحقيق توجهات التنمية الاقتصادية والتجارية، وبالتنسيق مع القطاعات الاقتصادية.

سادساً- العمل على معالجة الوضع القانوني والاقتصادي للشركات القائمة التابعة للوزارة ضمن اختصاص حكومة الاقليم في رسم السياسة الاقتصادية والتجارية الداخلية، وايجاد آليات تنفيذ تتلائم ومتطلبات تطبيق تلك السياسات.

سابعاً- عقد الاتفاقات الاقليمية والدولية اللازمة لتنفيذ سياسة الاقليم الاقتصادية والتجارية الداخلية والخارجية، بما يخدم ويعزز النشاطين الاقتصادي والتجاري في الاقليم.

ثامناً- ضمان مساهمة الاقليم في مفاوضات وابرام الاتفاقيات والعقود الدولية ذات الطابع الاقتصادي والتجاري ضمن مفاوضات السلطة الاتحادية في تلك الاتفاقيات والعقود وفقا للقوانين النافذة.

تاسعاً- التنسيق مع كافة الوزارات في الاقليم بما يخدم تعزيز النشاط الاقتصادي والتجاري.

عاشراً- تولي مهمة تسجيل ورقابة نشاط الشركات المحلية والاجنبية وفروعها والوكالات التجارية.

حادي عشر- توجيه السياسة التجارية لتفعيل الانشطة الانتاجية لتشجيع التصدير بما يتلائم الاوضاع الاقتصادية السائدة.

ثاني عشر- تشجيع وتوفير الدعم للقطاع الخاص وتشجيعه لاقامة وتنظيم المعارض داخل الاقليم والتهيئة للمشاركة في المعارض الدولية.

ثالث عشر- مراقبة إستيراد السلع والمواد الغذائية وحماية المستهلك.

(تشكيلات الـــوزارة)

المادة الرابعة:

تتشكل الوزارة من:

ئـــــــ

القـرارات والاوامـر والتعليمـات في كـل مـا لـه علاقـة بمهـام الـوزارة وتـشكيلاتها وصلاحياتها وسـائر شـؤونها الفنيـة والماليـة والاداريـة والتنظيميـة وفـق احكـام القانون ويكون مسؤولاً امام مجلس الوزراء باعتباره عضواً متضامناً فيه.

ثانياً: وكيل الوزارة: يساعد الوزير في توجيه الوزارة والاشراف على شؤونها ضمن الصلاحيات التي تعهد اليه.

ثالثاً: مكتب الوزير: يراسه موظف بدرجة مديرحاصل على شهادة جامعيـة الاوليـة ويعاونـه عـدد من الموظفين.

رابعـاً: مكتب وكيل الوزارة: يديره موظف بدرجة مدير حاصل على شهادة جامعية الاوليـة ويعاونـه عدد من الموظفين.

خامساً: المستشارون: لا يزيد عددهم عن اربعة وان يكونـوا مـن حملـة الـشهادة الجامعيـة الاوليـة ولهم خبرة وممارسة.

سادساً: المديرية العامة للشؤون الادارية والمالية.

سابعاً: المديرية العامة لتسجيل الشركات.

ثامناً: المديرية العامة للتجارة.

المادة الخامسة:

للوزير التعاقد مع الاشخاص الطبيعية والمعنوية من ذوي الخبرة والاختـصاص داخل و خارج الاقليم للقيام بالمهام والواجبات التي توكل اليهم للمـدة الـتي يراهـا مناسبا وذلك لغرض تحقيق اهـداف الـوزارة وتحـدد حقـوقهم والتزامـاتهم مـن قبـل الوزير.

المادة السادسة:

أولاً: يحدد بنظام مهام وإختصاصات تشكيلات الوزارة.

ثانياً: للوزير إصدار التعليمات اللازمة لتسهيل تنفيذ احكام هذا القانون.

ثالثاً: للوزير استحداث او دمج او إلغاء اي من المديريات او الاقسام او الشعب ضـمن تـشكيلات الوزارة وفقاً لمتطلبات عملها.

المادة السابعة:

لا يعمل باي نص يتعارض مع احكام هذا القانون.

ئـــەرشیفی رۆژنامەی وەقایعی کـــــــوردستان
www.mojkurdistan.com

المادة الثامنة:

على مجلس الوزراء والجهات ذات العلاقة تنفيذ احكام هذا القانون.

المادة التاسعة:

ينفذ هذا القانون اعتبارا من تاريخ اصداره وينشر في الجريدة الرسمية(وقائع كوردستان).

مسعود البارزاني
رئيس اقليم كوردستان ـ العراق

صدر في هەولير بتاريخ (٧ /١١/٢٠٠٦)ميلادية
المصادف(١٦ / گەلاڕیزان/٢٧٠٦)ی کوردی

الاسباب الموجبة

نظراً لاستحداث وزارة التجارة في حكومة اقليم كوردستان وبغية تحديد تشكيلاتها واهدافها ومهامها وفق النهج التشريعي لاقليم كوردستان ولتنظيم نشاطها التجاري على جميع الاصعدة بما يحقق التنمية الاقتصادية في الاقليم فقد اصبح من الضروري تشريع قانون خاص بها ولتحقيق ما تقدم فقد شرع هذا القانون.

ئەرشیفی ڕۆژنامەی وەقایعی کوردستان
www.mojkurdistan.com

المجلس الوطني لكوردستان ـ العراق
رقم القرار : ١
تـاريخ القرار : ٢٠٠٧/١/١٥

" قـــرار "

إسناداً لحكم المادة (٥٦) الفقرة (٣) مـن القـانون رقـم (١) لـسنة ١٩٩٢ المعـدل، والمـادة العاشـرة فقرة (١٢) من القانون رقم (١) لـسنة ٢٠٠٥ المعـدل ، قـرر المجلـس الـوطني لكوردسـتان ــ العـراق بجلسته الاعتيادية المرقمة (٢٨) والنعقدة بتأريخ في ٢٠٠٧/١/١٥ مايلي :.

اولاً : قبول استقالة (رفعت عبدالله حمەرەش) من عضوية المجلس الوطني لكوردستان ـ العراق .

ثانياً : قبول عضوية المرشح (كريم مجيد شريف) في المجلس الوطني لكوردستان العراق .

ثالثـاً : لأداء المرشـح الـيمين القانونيـة ٢٠٠٧/١/١٥ عليـه تكـون عـضويته في المجلـس الـوطني لكوردستان العراق نافذة إعتباراً من ٢٠٠٧/١/١٥ .

رابعاً :على رئاسة المجلس تنفيذ هذا القرار .

خامساً : يكون هـذا القـرار نافـذاً إعتبـاراً مـن تـأريخ إقـراره ١٥ في ٢٠٠٧/١/١٥ وينـشر في الجريـدة الرسمية (وقائع كوردستان)

عدنان رشاد المفتي
رئيس المجلس الوطني لكوردستان ـ العراق

ئـــەرشیفی ڕۆژنامەی وەقایعی کـــــوردستان
www.mojkurdistan.com

المجلس الوطني لكوردستان ـ العراق
رقم القرار : ١١
تـاريخ القرار :٢٠٠٦/١٢/٢٧

" قـــرار "

استناداً لأحكام المادة (٧) من النظام الداخلي للمجلس الوطني لكوردستان ، قرر المجلس بجلسته المرقمة (٢٤) والنعقدة بتأريخ ٢٠٠٦/١٢/٢٧ :.

أولاً :. تمديد دورة الإنعقاد الثانية للمجلس الوطني لكوردستان ـ العراق لسنة ٢٠٠٦ المنتهية في ٢٠٠٦/١٢/٣١ لغاية ٢٠٠٧/١/١٥ .

ثانياً :. على رئاسة المجلس تنفيذ هذا القرار .

ثالثاً :. ينشر هذا القرار في الجريدة الرسمية (وقائع كوردستان) .

عدنان رشاد المفتي
رئيس الجلس الوطني لكردستان ـ العراق

ئـــەرشیفی ڕۆژنامەی وەقایعی کـــــوردستان
www.mojkurdistan.com